



VEČ KOT 15 MILIJONOV DOLARJEV ZAPADLIH TERJATEV

Vse letošnje leto zaostajamo z izvozom za dober mesec dni, to je za okoli 20 milijonov dolarjev. V minulih letih se je izvoz v decembru občutno povečal, letos pa temu ni tako. Zapadle terjatve so dosegle že 15,2 milijona dolarjev. Letos ne bomo dosegli niti lanskoletne ravni uvoza, zlasti pa zaostaja uvoz opreme.

To je nekaj osnovnih ugotovitev tokrove 5. seje Odbora za tržišstvo SOZD Iskra, ki je najprej obravnaval izvozne in uvozne rezultate v prvih letošnjih enajstih mesecih in se seznanil z oceno Iskrine zunanje-trgovinske menjave do konca leta, v nadaljevanju pa so člani Odbora poslušali poročilo o delu in sklepih 12. konference mednarodnega trženja ter delu Komisije za družbenoinstitucionalno propagando SOZD Iskra.

Iskra je v obdobju januar-november izvozila na tuje za 177 milijonov dolarjev. S tem je letni načrt dosegla le 72 odstotno, rezultate iz lanskoletnih prvih enajstih mesecev pa preseгла za 9 odstotkov. Ob teh številkah, s katerimi v Iskri nikakor ne smemo biti zadovoljni, je bil do konca novembra nekoliko ugodnejši konvertibilni izvoz: izvozili smo za 127 milijonov dolarjev, s tem, da smo letni načrt uresničili 83 odstotno, lanskoletne rezultate pa presegli za skoraj tretjino.

Klirinški izvoz v enajstih mesecih je bil celo za četrtno manjši, kot v enakem obdobju lani: na kliring smo izvozili za 49 milijonov dolarjev, to pa je le nekaj nad polovico letnega plana.

O izvoznih rezultatih ob koncu leta je zdaj še prezgodaj govoriti: ocene so različne, osnovna ugotovitev pa je, da letošnji, decemberski izvoz ni tako uspešen, kot minula leta, ko so izvozniki skušali še v zadnjih tednih leta storiti vse za doseg planov, pa tudi zato, da bi nadomestili zamujeno. Člani Odbora za tržišstvo so menili, da so verjetno vzroki za manjši decemberski izvoz, seveda gledano primerjalno z decembri v prejšnjih letih, v pomanjkanju izvoznega blaga, ena od ugotovitev pa je bila, da so morda Iskrine tovarne le-

tošnji izvoz pravilneje razporedile čez vse leto in ne le čakale na zadnje dni.

Glede na fakturirani izvoz in na izpolnjevanje planskih zadolžitve, so v obdobju januar-november najbolj poslovali v delovni organizaciji Široka potrošnja, kjer so že presegli letno nalogo, najbolj pa so se ji približali v Zmaju. Avtoelektriki in Elementih. Medtem pa najbolj zaostajajo večji Iskrini izvozniki, saj je na primer Telematika izpolnila v enajstih mesecih manj kot polovico letne zadolitve, Avtomatika 64 odstotkov, in tako dalje.

Velik problem za Iskro so tudi visoke terjatve v tujini, pri čemer se je zapadlih terjatev nabralo že za 15,2 milijona dolarjev.

Na uvoznem področju pa je bil položaj v enajstih mesecih takle: skupno smo na tujem kupili za 94 milijonov dolarjev, predvsem repromaterialov. Uvozni plan smo s tem uresničili 66 odstotno. Še vedno je Iskra uvozno usmerjena predvsem na konvertibilno tržišče, kjer smo kupili za 83 milijonov dolarjev.

Strahovit problem za Iskrine tovarne, na katerega pa same ne morejo vplivati, je bil tudi uvoz opreme. Takoj naj ob tem dodamo, da so uvozne omejitve zelo prizadele tudi večje Iskrine izvoznike. Od dobrih 13 milijonov dolarjev načrtovanega uvoza opreme, je Iskra do konca novembra kupila le za 3 milijona dolarjev, kar je manj kot četrtnina že tako oklešenih želja. Gotovo bi bilo odveč razpravljati in opozarjati na tehnološko zaostajanje za svetovno konkurenco, zlasti ko neprestano govorimo o nujnosti večjega izvoza, s tem pa tudi večje prisotnosti pri tujih kupcih, ki pa jih jugoslovanske uvozne omejitve presneto malo zanimajo.

Po nekaterih ocenah bo Iskra v letošnjem letu uvozila za nekaj čez 100 milijonov dolarjev repromaterialov in opreme.

Z izvoznimi in uvoznimi rezultati je člane Odbora za tržišstvo seznanila Andreja Medić, v nadaljevanju pa sta jim o sklepih 12. konference mednarodnega trženja Iskre in o delu komisije za družbenoinstitucionalno propagando Iskre spregovorila Mitja Tavčar in Meta Maksimovič. LD

Predsednik mladih Jugoslavije v Avtoelektriki

Prejšnji teden se je mudila na dvodnevnem obisku v novogoriški občini delegacija zvezne in republiške konference zveze socialistične mladine, ki so jo sestavljali predsednik zvezne konference ZSM Dragan Ilić, sekretar Robert Černe in predsednik slovenske mladine Andrej Brvar.

Po pogovorih, ki so jih imeli z novogoriškimi mladinci in političnim aktivom, so obiskali tudi Iskro Avtoelektriko. Tu so jih sprejeli predsednik mladih Boris Švagelj s sodelavci in jih po priskrbenem pozdravu in zadovoljstvu, da so obisk namenili tudi njim, povabili v dvorano delavskega samoupravljanja.

V imenu vodstva delovne organizacije je goste pozdravil pomočnik glavnega direktorja Robert Žerjal ter jim v nadaljevanju spregovoril o organiziranosti in proizvodnem programu Iskre Avtoelektrike.

Predsednika Ilića je zanimala tudi organiziranost mladih, vključevanje v samoupravno delovanje TOZD in DO, problem zaposlovanja, stanovanjskih vprašanj itd. O vsem tem ga je seznanil predsednik Boris Švagelj, hkrati pa je delegacijo povabil na ogled proizvodnih dvoran. Naslednji dan so gostje obiskali tudi mlade v italijanski Gorici. Marko Rakušček

ga v Avtomatiki razvili za potrebe intervencijskih služb in njegovi najširši izvedenki PASO-MINI, ki je namenjen hitremu aktiviranju intervencijskih enot ob alarmih na zaščitnih objektih. In sicer kot možnost, da bi sistem vgradili na nekatere objekte v Novem Sadu.

V imenu delovne organizacije Avtomatika so goste sprejeli: Ivo Writzl, direktor področja za alarmno tehniko v TOZD Trzinje, Božo Grgić, direktor programa za opremo zgradb v TOZD Sistemi in Božo Štimec, svetovalec za alarmno tehniko v TOZD Trzinje. S. D.



PRIDRUŽITE SE AKCIJI

Delavski svet SOZD Iskra poziva vse Iskraše, naj v teh hudih dneh pomanjkanja električne energije tako doma kot v svojih tovarnah čim bolj smotno in varčno trošijo električno energijo. Nedvomno je mogoče s sistematičnim prizadevanjem smotno in varčno uporabljati električno energijo tudi tako, da pri tem proizvodnja, zlasti za izvoz, ne bo v nobenem primeru prizadeta.



Posnetek s slavnostnega podpisa pogodbe za dobavo lokalnih telefonskih central za Moskvo. Članek o tem objavljamo na 5. strani.

DOLGOROČNI PROGRAM EKONOMSKE STABILIZACIJE

Tehnologija določa razvoj

Dokument Komisije zveznih družbenih svetov za vprašanja gospodarske stabilizacije »Temelji strategije tehnološkega razvoja« zelo izčrpno izraža stanje, zadrege, razsežnosti in perspektive, ki jih ima tehnologija in njen razvoj v okviru izpolnjevanja osnovnih razvojnih ciljev vseh družb v svetu in še posebej naše neuvrščene socialistične samoupravne družbe. Naj ne zveni ne- skromno, če ugotovimo, da v veliki meri izraža prav ugotovitve in stališča, ki smo jih v Iskri vsa desetletja njenega obstoja podpirali in skušali uveljavljati, čeprav ne vedno s polnim uspehom. To je predvsem posledica dejstva, da delujemo v panogi, kjer se tehnologija izredno hitro spreminja, kjer je lastna raziskovalno-razvojna dejavnost neizogibna in dejstva, da smo že zgodaj usmerili v izvoz znaten del naše proizvodnje in smo hoče-noče morali privzeti nekatera pravila tehnološke zahtevnosti in tržnega obnašanja, ki so bila in bodo bistveno strožja od tistih, ki jih je poznal zaščiteni domači trg.

Dokument, ki je razmeroma obsežen, ima tri glavne dele. V prvem opredeljuje glavne značilnosti sodobne tehnologije v svetu in skuša pojasniti njeno izredno družbeno-razvojno pomembnost. Pri tem ugotavlja, da je ključnega pomena za razvitost in razvojno moč vsake družbe ne samo količina in kvaliteta tehnološkega znanja, ampak predvsem sposobnost spreminjanja tega znanja v nove tehnologije. Preprosteje povedano, moč razvitih držav je v tem, da so tehnološko znanje znale uresničiti v svoji industriji, infrastrukturi in družbenih dejavnostih, kar je bistveno povečevalo družbeni proizvod, izvoz in vse drugo, kar jih je uvrstilo med razvite. Ker je seveda tudi sposobnost za tako uresničevanje odvisna od stopnje razvitosti, je vsesкупaj podobno začaranemu krogu, ki nadalje veča prepad med nerazvitimi in razvitimi. Koncentracija raziskovalnih in tehnoloških zmogljivosti v razvitih državah ni nič manj grozljiva od koncentracije finančnega kapitala: v njih deluje 89 % vseh znanstvenikov in inženirjev, angažiranih pri raziskovalnem delu, pri njih nastane 95 % patentov, njihova vlaganja v raziskave in razvoj znašajo 96 % vseh svetovnih vlaganj, iz njihovih dežel prihaja preko 90 % vse opreme, potrebne za svetovno proizvodnjo!

V luči teh dejstev je seveda temeljnega pomena, kakšno strategijo tehnološkega razvoja si vsaka družba zastavlja in kakšna pota naj ubere, da bi se čimprej uvrstila vsaj med srednjerazvite družbe. Ob sedanjih krizni gospodarski situaciji in ogromni mednarodni in notranji zadolženosti, v kateri smo in ki jo je — to dokument tudi ugotavlja — v veliki meri povzročilo prav neučinkovito in dolgoročno negospodarno (ne)vgrajevanje sodobnih tehnologij v naše proizvodne zmogljivosti, zlasti pa zanemarjanja lastnega znanja, pa je to vprašanje odločilnega življenjskega pomena.

Dokument v drugem delu izrazito kritično analizira stanje tehnološke razvitosti pri nas v preteklih letih. Ugotavlja nezadostna vlaganja, v raziskave, veliko razdrobljenost raziskovalnih organizacij in popolnoma neustrezno razmestitev raziskovalcev, od katerih jih je manj kot desetina zaposlenih v okviru gospodarstva. V nadaljnjem pa temeljito obdeluje problematiko transfera tuje tehnologije in našo preveliko odvisnost od tujine kot posledico njenega nekritičnega, negospodarnega in nestrokovnega uvoza. Le-ta ni povzročila samo zaostajanje razvoja lastne raziskovalno-razvojne dejavnosti in veliko navezanost na uvoz tujega reprodukcijskega materiala in opreme, ampak tudi hude omejitve v možnostih izvoza, saj so mnogi tuji partnerji dovoljevali licenčno proizvodnjo le za jugoslovansko tržišče. Po mnenju dokumenta ta odvisnost zlasti slabo vpliva na celovitost jugoslovanskega proizvodnega in tržnega sistema, ker so OZD iz posameznih republik povezane vsaka z drugim licenčnim partnerjem, katerih tehnologije so večinoma nekompatibilne. To povzroča hude probleme zlasti pri tkim. velikih tehničnih sistemih kot so elektrogospodarstvo, promet, PTT itd., kjer je učinkovitost skupnega delovanja zaradi tehnološke različnosti regionalnih podsistemov nizka itd. Pri tem dokument sicer navaja, da sta tehnologija in tehnološko znanje svetovni pojem, da ima pretok tehnologije danes svetovne in mnogomerne razsežnosti in da tehnološka avtarkija ni možna, vendar se zdi, da morda vendarle premalo poudarja neizogibnost naše tehnološke odprtosti do sveta, ko je neizogibna tudi gospodarska odprtost. Ne gre nikakor za večkrat poenostavljeno dilemo, ali bomo tehnološko še odvisni od uvoza tujega znanja, kajti nesporno je, da to bomo in teža problema ni v tem. Ključno je, da moramo imeti premišljeno, gospodarno in dolgoročno optimalno politiko do uvoza tehnologije, za kar pa je prvi pogoj, da je vedno povezana in oplemenitenjena z lastnimi razvojnimi dosežki, da predstavlja predvsem dopolnilno lastnemu znanju in da je pojmovana kot element učinkovitega gospodarjenja tudi v dimenzijah, širših od zgolj notranjega tržišča. Zato kaže predvsem opozoriti na številne neizrabljene možnosti neformalnega transfera tehnološkega znanja s koriščenjem svetovnih informacijskih zalednic, izmenjavo strokovnjakov, kooperacij in drugih oblik tehnično-poslovnega sodelovanja, ki nam — seveda ob ustreznem lastnem tehnološkem in poslovnem znanju — omogočajo znatno enakopravnejši položaj in ne nazadnje dajejo tudi možnosti izvoza našega tehnološkega znanja, ki nikakor niso majhne, terjajo pa trdo delo in dolgotrajna vlaganja.

Tretji del se loteva načrtovanja ciljev, smernic in meril za opredeljevanje strategije jugoslovanskega tehnološkega razvoja. Tu kaže najprej opozoriti na stališča v dokumentu, po katerih tehnologije ni možno razvijati brez ustreznih družbenogospodarskih možnosti in spodbud, ki jih mora zagotavljati družbenoekonomski sistem; dalje, da je domača merila gospodarjenja (tudi s tehnologijo!) treba približati predvsem merilom, ki veljajo v svetu ter da je treba tržišču dati večjo moč selekcije, ki mora izločevati neuspešne in podpreti uspešne in prodorne. Lahko bi rekli tudi tako, da bo večje uveljavljanje tržne selekcije pospešilo tudi gospodarjenje s tehnologijo in tehnološkim znanjem ter mu dalo vrednost, ki jo glede na vlogo v razvoju proizvodnje in družbe po vsem svetu ima. V razmerah izvozne tržne selekcije se tudi problemi tkim, podvajanja programov kažejo v manj problematični luči, saj bodo podvrženi svetovnemu kvalitativno-tehnološkemu prepihu, kjer zmaga tisti, ki nudi najboljše za najugodnejšo ceno. Značilno je, da dokument nesporno upravičeno omenja, da pomeni obvladati tehnologijo tudi obvladati tehnološko disciplino in trajno kakovost ter da je v razmerah nedelavnosti in delovne nediscipline nesmiselno govoriti o vrhunski tehnologiji. Iz tretjega dela dokumenta je razvidna očitna težnja, da bi določili prioritete, tkim, udarne programe, za katere dokument meni, da imamo pogoje, da se z njimi svetovno uveljavimo. Ob tem je prav, da tudi tokrat izrazimo dolo-

(Nadaljevanje na 2. strani)



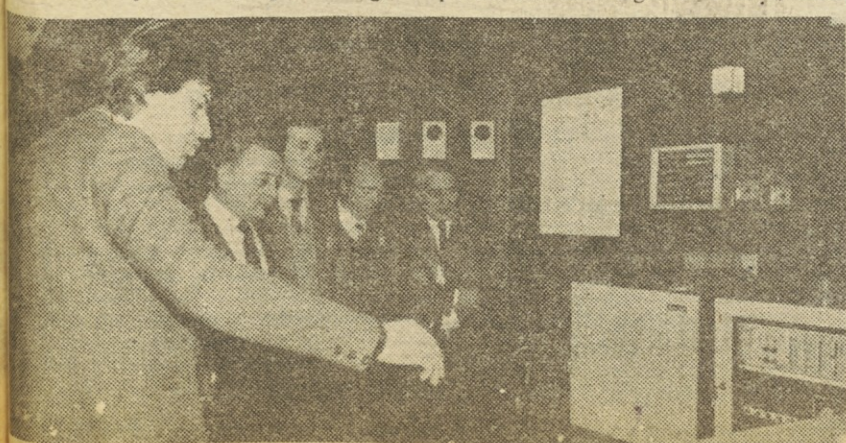
Predsednik mladih Jugoslavije (drugi z leve) v Avtoelektriki.

Obisk iz AP Vojvodine

V sredo, 14. t.m. je obiskala delovno organizacijo Avtomatika delegacija iz Novega Sada: Pal Urač — pomočnik sekretarja pokrajinskega sekretariata za notranje zadeve, Djorđe Magin

— komandant gasilske brigade, Peter Djerde — svetovalec v PTT in Ivica Kovačev — načelnik oddelka za zveze v mestnem sekretariatu za notranje zadeve.

Obisk je bil namenjen seznanitvi s programom alarmne tehnike oz. dejavnosti na področju zaštite s tehničnimi sredstvi, ki dobiva v Avtomatiki vedno večji pomen. Gostje so največ pozornosti namenili seznanitvi s sistemom za prenos alarmnih signalov PASO, ki so



Tehnologija določa razvoj

(Nadaljevanje s 1. strani)

čen pomislek na tezo dokumenta, da gre elektroniko (za katero sicer ugotavlja njen temeljni pomen za družbo) razvijati in usmerjati predvsem v sklopu njene uporabe v drugih panogah, kot so agroživilstvo, strojništvo, gradbeništvo, itd., ne pa kot samostojno izvozno usmeritev. Menim, da ves razvoj Iskre in njenega izvoza, zlasti v zadnjih letih, tako opredelitev precej demantira, čeprav vedno večje prodiranje elektronike v ta področja, zlasti preko mikroelektronike in teleinformatike dejansko pomeni visokokvalitetno izvozno usposabljanje tudi zanje. V tej zvezi se zdi sploh nekoliko vprašljivo poudarjanje tkim. panožnega pristopa, saj smo priča izrednemu naraščanju prepletenosti in interdisciplinarnosti v razvoju tehnologij ter nastanku vedno novih, »križnih« tehnoloških področij (teleinformatika, bioinženiring, bioenergetika, elektromedicina itd. itd.).

Dokument se končno zavzema tudi za ustanovitev zveznega družbenega sveta za strategijo tehnološkega razvoja ter za zagotavljanje sistema informacij na področju znanosti in tehnologije, kar je nedvomno nujno, če naj se tudi akcijsko uveljavi deklarirana družbena skrb za tehnološki razvoj. Ne bi pa mogli pritrditi nekaterim stališčem, ki jih sicer ta dokument ne zajema, pač pa se pojavljajo v obliki tolmačenj potrebnih izvedbenih ukrepov. Ta stališča zagovarjajo neke vrste razsojanje o vsaki uvedbi novih tehnologij, o njeni umestnosti itd., kar pa je težko sprejemljivo, saj bi s tem odvezali gospodarske subjekte lastne odgovornosti za gospodarjenje s tehnologijo in uvedli »odgovornost« nad njimi. Tehnologija in tehnološko znanje sta temeljni proizvodni dejavniki, še pomembnejši od družbenega materialnega kapitala. In če se pri slednjem zavzemamo za to, da z njim resnično gospodarijo delavci sami, s polno odgovornostjo in tveganjem, ki ga vsako gospodarjenje vsebuje, potem se moramo v enaki meri zavzemati tudi za to, da postane tehnološka in tehnološko znanje gospodarski pojem in predmet samoupravnega gospodarjenja, ki seveda vključuje **interesno, ne pa administrativno** združevanje, povezovanje in izbiranje najboljših in najučinkovitejših tehnologij.

Miloš Kobe



Prodajalke in prodajalci v prenovljeni trgovini.

Znova »lepa Iskra«

V ponedeljek so v Ljubljani odprli prenovljeno Iskrino trgovino, ki je po svojem izgledu zdaj spet med najlepšimi.

»Čestitam projektantki arhitektinji Jasni Mišič in izvajalcem del pri obnovi in polepšanju Iskrine industrijske prodajalne«, je na ponedeljkovi slovesnosti ob otvoritvi prenovljene Iskrine trgovine na Titovi cesti v Ljubljani poudaril direktor ljubljanskega predstavništva Iskre Commerce Ljubo Tori.

Pred skoraj natanko 30 leti je kranjska Iskra odprla na Titovi cesti v Ljubljani svoje predstavništvo za Slovenijo, zraven pisarn pa je dobila manjši prostor tudi prodajalna. Čeprav je bila izredno lepo urejena za takratne razmere, saj so ji številni ljubljanci nadelali kar vzdevek »Lepa Iskra«, pa je imela takrat še podrejeno vlogo. Po letu in mamemnosti so jo postopoma prehiteli druge trgovine, in je bila njena preureditev že vrsto let odvisna od tega, kdaj bo Iskra Commerce sposobna zbrati dovolj denarja.

S preurejanjem so pričeli pred dobri tremi meseci. Projekt je izdelala arhitektinja Jasna Mišič, izvajalec del

pa je bila v glavnem obrtna zadruga Gikos. Prenova je veljala nekaj čez 10 milijonov dinarjev.

Med deli se je Iskrina prodajalna delno preselila v prostore Iskrinega Marketinga na Poljanski cesti. Tam so v tem času prodajali samo širokopotrošno blago, večina Iskrinih stalnih kupcev, to je delovnih organizacij, pa se je preskrbovala v skladišču prodajalne na Titovi cesti. Lahko torej rečemo, da zaradi prenove Iskra ni bila prikrajšana pri dohodku in bo ljubljanska prodajalna letos predvidoma dosegla skoraj 190 milijonov dinarjev prometa.

Prenovljena »Lepa Iskra« ni ponovno le v ponos celotnemu Iskrinemu kolektivu in skoraj 30 prodajalcem v tej trgovini, ki jo vodi Marko Kump, pač pa je tudi velika pridobitev za Ljubljano in prijetna osvežitev njenega ozgja trgovskega središča.

Slovesnosti ob otvoritvi so se med drugimi udeležili tudi Simon Primožič, Marko Perenič in Miro Stegnar iz Iskre Commerce, Pavle Gahtar iz SOZD Iskra ter predstavniki nekaterih Iskrinih delovnih organizacij.

LD

RAZGOVOR Z ALBERTOM MURNOM IZ RETEČ

Prihodnost širokopotrošnih programov temelji na znanju in velikih vlaganjih

Pogovor s sodelavcem, ki se odpravlja v pokoj, je vedno svojevrstno doživetje. Posebno če gre za srečanje s človekom, ki je svoje delo vgradil v temelje ene izmed danes pomembnih, pred desetletji pa neznanih obrtnih delavnic. Naš sogovornik v celoti ustreza tem »zahtevam« v današnje Tovarno gospodinjstvih aparatov v Retečah je prišel kot mlad razvijalec radijskih aparatov že 1. avgusta 1956 in ji ostal zvest vse do današnjih dni, ko odhaja v pokoj. Njegova delovna pot pa je domala identična kroniki temeljne organizacije: Albert Murn je imel odgovorne zadolžitve pri vseh prelomnicah v življenju, danes več kot 600-članskega kolektiva.

Ob vašem prihodu v podjetje »Elra« (tako se je od ustanovitve leta 1954 imenovalo takratno obrtno podjetje, današnja TOZD TGA) so bile delovne in življenjske razmere seveda precej drugačne od današnjih. V čem je bila bistvena razlika?

MURN: »Dve poglaviti razliki sta med takratnim in sedanjim časom. Prva je pri samem proizvodnem programu; pred dvema desetletjema in več je bil trg lačen vsakršnih izdelkov za široko rabo, zato vprašanja kako prodati izdelek, domala ni bilo. Danes je to seveda

SEJA ČASOPISNEGA SVETA NAŠEGA GLASILA

Poglobljeno o vsebini in obliki

V petek, 16. t.m. je bila seja Časopisnega sveta glasila Iskra, na kateri so obravnavali analizo glasila za julij — november letošnjega leta. Glavni urednik glasila Pavle Gahtar, je v uvodnih besedah nakazal nekaj dilem in spoznanj, do katerih smo prišli v omenjeni analizi. Gre za to, da sicer glasilo v glavnem tedensko dokaj uspešno opravlja svoje poslanstvo, čeprav bi bilo potrebno še marsikaj storiti za njegovo izboljšavo tako v vsebinskem kot tudi v oblikovnem smislu. Še vedno je na straneh našega glasila natisnjenih preveč dolgih člankov, nekatere teme niso preveč zanimive, skratka, nenehno morajo biti prisotni napori za čim boljše, stvarno, konkretno, sprotno in korektno obveščanje, ki sodi med temeljne pravice slehernega našega samoupravljalca.

Na seji so obravnavali tudi pobudo nekaterih naših DO iz Kranja, po kateri naj bi razmislili tudi o varianti, da bi naše glasilo izhajalo namesto štirikrat kot doslej, dvakrat mesečno. Po razpravi o tej tematiki se je izoblikovalo stališče, naj bi poprej o tej pobudi dobro premislili, izvedli po vseh naših delovnih organizacijah ustrezne raziskave in analize ter šele potem, po vsestranski preučitvi, sklenili, kako naj v prihodnje izhaja naše glasilo, kakšne organizacijske in vsebinske spremembe bi iz vsega tega sledile, predvsem pa bo treba preučiti bralnost in vlogo našega glasila tako v SOZD kot v DO in TOZD. Sicer pa se bo treba tudi sedaj, kot doslej in v prihodnje, nenehno truditi za čim boljše vsebinsko in grafično podobo našega glasila.

D. Ž.



Albert Murn iz TOZD TGA Reteče se je v teh dneh upokojil.

precej drugače — izdelki morajo biti novi, novejši, bolj domiselni zahtevnejši. Določanje proizvodnega programa je danes osnovno vprašanje, takrat pa si s tem nismo dosti belili glave. Druga, morda še važnejša razlika pa je pri ljudeh. Zanosia iz petdesetih, šestdesetih let ni več; pripadnost kolektivu, pripravljenost na vsakršne žrtve — vse to so danes le medle sence žara teh besed izpred dveh, treh desetletij. Ta razlika morda še bolj bode v oči!«

V kolektivu, ki ga v teh dneh zapuščate, ste opravljali različne naloge. Ne toliko izstopajoče kot operativne, tiste, brez katerih si učinkovitega dela ne znamo predstavljati in nenazadnje take, ki so botrovala, da je današnja Tovarna gospodinjstvih aparatov taka kakršno poznamo. Kaj vse ste delali?

MURN: »V podjetju »Elra« sem prišel pred sedemindvajsetimi leti in pričel delati kot razvijalec radijskih aparatov. Ko smo od ljubljanskega podjetja »Elektra« prevzeli proizvodnjo kuhalnikov sem postal vodja proizvodnega oddelka v Retečah — nekdane Pilarne. To je tudi čas, ki pomeni dejanski pričetek proizvodnje izdelkov za široko rabo. Prostore, ki smo jih dobili po priključitvi nekdanje Pilarne, pa je bilo seveda treba preurediti. Delo je potekalo v dveh fazah, mene pa so zadolžili za vodenje del. Moje ukvarjanje z »gradbeništvom« pa se tam še ni končalo, saj sem konec sedemdesetih let poprijel tudi za dela pri izgradnji obrata v Azanji. Od takrat pa do upokojitve sem opravljal dela koordinatorja za izgradnjo obrata v Azanji. Vmes pa sem delal še marsikaj; tako sem bil nekaj časa

celo v.d. direktorja, pa vodja plana, vodja tehnološke priprave, vodja kooperacij pa vodja operativne priprave dela.«

Vseskozi pa ste bili aktivni tudi v samoupravnih organih, v družbenopolitičnih organizacijah in različnih društvenih dejavnostih...

MURN: »Za delo v samoupravnih in organih družbenopolitičnih organizacij mi nikoli ni bilo žal časa, zato sem seveda opravljal tudi vrsto najrazličnejših funkcij v tovarni, pa tudi v občinskem sindikalnem svetu. Ukvarjam pa se tudi

s filatelistično dejavnostjo in zato aktivno delujem v Filatelistični zvezi Slovenije, sem soustanovitelj in aktivni delavec v škofovškem muzeju PTT, zaradi svoje bolezni sem se vključil v delo republiškega odbora prizadetih za ankiloznimi obolenji.«

Po dolgi vrsti dejavnosti sodeč vam v zasluženem pokoju časa ne bo ostajalo?

MURN: »Če mi bo zdravje dopuščalo prav gotovo ne, saj imam še mnogo načrtov!«

Mi pa vam želimo toliko zdravja, da bi jih lahko uresničili!

Stane Fleischman



Letošnji prejemniki nagrad dr. V. Bedjanića.

ISKRA — AVTOMATIKA

Nagrade dr. Vratislava Bedjanića

V sredo, 14. t. m. je bila v prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo manjša slovesnost, na kateri so bile že štirinajstič podeljene vsakoletne nagrade prof. dr. Vratislava Bedjanića. Nagrade, ki jih razpisuje delovna organizacija Avtomatika za spodbudo znanstvenorazvojnega dela na področju sistemov, naprav in elementov avtomatizacije ter zaščite in stikalne tehnike, se podeljujejo v počastitev spomina na ustanovitelja tovarne TELA in znanega pedagoškega delavca Fakultete za elektrotehniko.

Pred petnajstimi leti sta namreč takratna delavska sveta Tovarne električnih aparatov TELA kot proizvajalec in Zavod za avtomatizacijo kot razvojna institucija sklenili, da podelita vsako leto posebne nagrade za najboljša diplomska in magistrska dela ter doktorske disertacije, ki so jih kandidati zagovarjali na elektrotehniških fakultetah v Jugoslaviji.

Komisija v sestavi: prof. dr. Anton Dolenc, prof. Mihajlo Golubović, prof. dr. Anton Ogorelec, prof. dr. Bruno Stiglic, Marko Jeglič, dipl. ing. in Ivo Dremelj, dipl. ing. je za letošnje dobitnike pismenih priznanj in denarnih nagrad izbrala naslednje:

Za diplomska dela:

- MARJAN BOLČINA — »Regulacija gibov pri robotu« predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko — Ljubljana
- MILAN ČURKOVIČ — »Krmljenje koordinatnega risalnika z mikroročunalnikom« predlagatelj: Visoka tehniška šola — Maribor
- PRIMOŽ MLAKAR — »Uporaba pomnilnikov EPROM v avtomatskih merilnih postajah« predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko — Ljubljana
- JANKO PETROVIČ — »Realizacija naprave za merjenje in regulacijo« predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko — Ljubljana
- PETAR RISTANOVIČ — »Regulacija napetosti in tokov reaktivnih

moči v prenosih in distributivnih mrežah s pomočjo regulacijskih transformatorjev s spreminjanjem razmer transformacije pod obremenitvijo predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko — Beograd

Za magistrska dela:

- KOVEŠ ARPAD — »Analiza signalov procesa varjenja v zaščiti ogljikovega dioksida« predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko
- MILAN MILANOVIČ — »Računalniško načrtovanje vodenja multivariabilnih dinamičnih procesov« predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko — Ljubljana
- MILAN STOJSAVLJEVIČ — »Vpliv dodatnih regulacijskih signalov regulatorja napetosti sinhronskih generatorjev na elektromehanska nihanja« predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko — Zagreb

V imenu komisije je pred slovesno podelitvijo nagrad prisotne nagrajence in predstavnike delovne organizacije Avtomatika pozdravil njen predsednik, prof. dr. Anton Ogorelec. V kratkem nagovoru je obudil spomin na del življenjske poti prof. dr. Bedjanića, vezane na osnove tovarne TELA in naporov, ki jih je vložil v prizadevanje za povezavo znanstvenih institucij, predvsem fakultet z neposredno proizvodnjo.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Potrebe po sodelavcih

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasnih projektih znanstvenih in razvojnih delovnih skupin ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu s 89. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD objavljali sproščene sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne moremo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpise za vodilna in vodstvena dela in naloge. V glasilu, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispele k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objava zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana. E-11, telefon 213-213, int. 21-25.

ISKRA COMMERCE, TOZD SERVIS

1. Vodja servisne TV delavnice

Pogoji: končana srednjatehnična šola — šibki tok, 2 leti delovnih izkušenj v stroki. Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov: Iskra Commerce, Kadroviski sektor, Topniška 58, Ljubljana.

ISKRA

Industrija širokopotrošnih izdelkov

TOZD TOVARNA ANTENSKIH NAPRAV, VRHNIKA

Delavski svet razpisuje dela s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za dobo 4 let

VODJE RAČUNOVODSKO FINANČNE SLUŽBE

Poleg pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o temeljnih kadroviske politike v občini Vrhnika morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali pravne smeri
- tri leta prakse iz računovodsko - finančnega področja
- Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra TOZD Tovarna antenskih naprav Vrhnika. Idrijska 6-42 za razpisno komisijo.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sklepu o izbiri kandidata.

Doslej znani rezultati zadovoljivi

Ko bomo brali ta sestavek, bo manjkalo do zaključka tega razburljivega in seveda v vseh pogledih napornega dela le še nekaj dni. Seveda se veselimo pričetka novega leta, saj med nami ni nikogar, ki ne bi vstopil v novo leto z iskreno željo po še boljših rezultatih in večjem osebnem zadovoljstvu. In za veselje ob vstopu v novo leto imamo v Iskri Avtoelektriki še en razlog.

Prejšnji petek, 16. 12. se je namreč sestalo predsedstvo konference osnovnih organizacij sindikata te naše novogoriške delovne organizacije. Med ostalim dnevnim redom so obravnavali tudi oceno poslovanja delovne organizacije v letošnjem letu ter informacijo o pripravi planskih dokumentov za prihodnje leto.

Zaradi nujne odsotnosti glavnega direktorja Petra Mivška, je zbranim delegatom spregovoril o poslovanju v letošnjem letu njegov namestnik Ludvik Jelinič in poudaril:

Naj takoj uvodoma povem, da smo z letošnjim poslovanjem in z rezultati, ki jih pričakujemo, zmerno zadovoljni. Kako smo delali? Vsi pokazatelji, ki kažejo naše gospodarjenje, so zadovoljivi. Le fizični obseg proizvodnje ne bo v celoti dosežen. Kljub temu pa bomo presegli prodajni načrt za 10 %. Celotni prihodek bomo presegli nasproti planu za 17 %, tudi dohodek bo za 10 % večji od plana, prav tako bomo dosegli plan pri čistem dohodku. Seveda pa bomo presegli tudi plan porabljenih sredstev, približno za 15 %, na ta preseg pa je v največji meri vplivala visoka rast inflacije. To pa je tudi vzrok, da bodo vlaganja v sklad skupne porabe ter v rezervni in poslovni sklad nižja od planiranih.

Nagrade dr. Vratislava Bedjanića

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Veseli nas, da je podelitev že tradicionalnih nagrad prof. dr. Bedjanića ravno v teh prostorih, ki pomenijo poslovno-razvojni center Avtomatike,« je ob zaključku spregovoril Marcel Božić, predsednik poslovnega odbora delovne organizacije. »Lik prof. dr. Bedjanića pomeni izziv nam vsem, da uporno, pošteno in vestno izpolnjujemo svoje delo in da si z rezultati izborimo mesto, ki bo tudi mlajšim rodovom zagovorilo mirno bodočnost. Samo če bomo uspešno realizirali inovacijske naloge in jih preko tehnologije prenesli na tržišče, bomo s strokovnimi in znanstvenimi potenciali uspeli. Zato je naša dolžnost, da to tradicijo podeljevanja nagrad ohranjamo.«

V imenu nagrajencev se je za nagrade in priznanja zahvalil Milan Stojasavič.

Š. D.

Še na nekaj se moramo spomniti. Ob obračunu rezultatov za tretji kvartal je tovarna malih zaganjalnikov izkazovala izgubo. Tokrat smo zapisali, da so realni izgledi, da bo do konca leta to zaskrbljujoče stanje odpravljeno. In danes že lahko zapišemo, da so se ta predvidevanja uresničila, nobena izmed 10 temeljnih organizacij Avtoelektrike ne bo poslovala z izgubo. Seveda pa ne moremo tudi mimo ugotovitve, da bo ostanek dohodka pičel, poslovanje bo zaključeno s pozitivno nullo, kot ponavadi radi rečemo.

In kako je s planom za prihodnje leto? Tabelarni del je že pripravljen, seveda pa manjka še nekaj postavk, ki niso odvisne od Avtoelektrike. Tu mislimo na pripravo novega zakona o deviznem poslovanju, ki bo vseboval vse, kakor drugačen delež razporeditve deviz itd.

V planu za prihodnje leto so poskušali v Avtoelektriki do maksimalne možne mere vskladiti različna stališča temeljnih organizacij. Tako bo vrednost proizvodnje za 15 % večja nasproti letošnjemu, vrednost prodaje za 54 % večja nasproti letošnjemu planu (z vgrajeno inflacijo), izvoz pa bo višji za 2 milijona dolarjev (iz 14 na 16 mio dolarjev).

Zaposlenih bo 100 več, ali 4,5 % zaradi potreb nadaljnjega razvoja. Celotni prihodek bo narasel za 46 %, porabljena sredstva bodo večja za 45 % nasproti letošnjemu, dohodka pa naj bi ostalo 41 % več kot letos. Porasla naj bi tudi masa čistega dohodka za 43 %, iz čistega dohodka izvedeni osebni dohodki pa naj bi bili višji za približno

30 %. Tako naj bi ostalo tudi več za vlaganja v sklade, to pa pomeni kar 213 % več kot letos, saj smo že uvodoma omenili, da bo letošnje vlaganje izredno skromno.

Seveda bo take rezultate v prihodnjem letu težko doseči, zato bomo morali vložiti maksimalne napore na vseh področjih. Še velike možnosti so na področju varčevanja, zmanjševanja zalog, boljšem planiranju, varčevanju z energijo, posebnost sedaj, v najkritičnejšem obdobju.

Ne smemo tudi pozabiti, da bo prihodnje leto pred nami tudi nov zakon o plačilu pogojev dolgov, nova denarna disciplina nasproti dobaviteljem in drugim upnikom. V primerih, da dolgov ne bodo poravnani, bo imela SDK vso pravico vplivati na zmanjšana izplačila osebnih dohodkov zaposlenim.

DO IEZE, TOZD POLPREVODNIKI, TRBOVLJE

Kolektiv mladih

ROMAN TOPOLE, konstruktor kontrol, je predsednik mladine v svoji TOZD, v DO IEZE in član predsedstva OK ZSMS v Trbovljah, BLAŽENKA KAVZAR pa je delavka v proizvodnji in podpredsednica OOSZMS v trboveljskih Polprevodnikih.

Z njima je stekel pogovor o mladih v kolektivu, ki je resnično mlad kolektiv, kjer je povprečna starost zaposlenih okrog 30 let.

Članov ZSMS je tako okrog 250, takih, ki so res aktivni pa je od tega številica okrog trideset odstotkov. Dejstvo, ki v aktivnost mladine prinaša težave, je to, da je med njimi 80 % mladih mamic, kar onemogoča popoldanske aktivnosti. Kljub temu je mladina iz Polprevodnikov lahko za zgled mladim v DO IEZE, saj sta obseg in razvejanost njihovih aktivnosti vredna posnemanja.

O nalogi, ki je pred njimi, je Dušana povedala naslednje: »Za zadnji delovni

Toliko za danes o rezultatih letošnjega leta in o planskih predvidevanjih za prihodnje leto. Plan je držen, vendar narejen na pripravljenosti nas vseh, da mu bomo sledili in ga uresničevali.

Predsedstvo je obravnavalo tudi samoupravne splošne akte s področja delitve čistega dohodka in delitve OD ter aktivnosti vezane na sprejem.

Sprejeli so sklep, naj IO po TOZD in DSSS ter po samoupravnih delovnih skupinah te akte obravnavajo in naj se sleherni delavec seznanja o njihovih prednostih, saj bo le tako lahko uspel referendum, ki je razpisan za 27. december.

Delegati so obravnavali tudi poročilo o letovanju v letošnjem letu, o tem pa bomo poročali prihodnjice.

Marko Rakušček

še skupnosti Trbovlje na Lošnju kjer letujejo člani kolektiva. Ta akcija je trajala štiri dni, od tega je vsak porabil dva dni svojega dopusta, udeležilo pa se je 36 mladih. Štiri, ali pet podobnih delovnih akcij pripravijo vsako leto.

Roman Topole je spregovoril tudi o stvareh, s katerimi niso najbolj zadovoljni. »Kljub sodelovanju z drugimi DPO v tovarni je čutili med mladimi premalo interesa na samoupravnem področju. Spremembe v družbi so velike, hitre, treba je biti močan, da lahko z idejami prodreš med mladimi, da jih animiraš za delo na samoupravnem področju, ki je v primerjavi s standardnimi področji delovanja mladih najbrž manj atraktivno.

Sicer pa položaj mladih v naši TO ni zaskrbljujoč, veliko mladih, posebej če sta pri nas oba zakonca, je dobilo stanovanja. Tudi ni razlik v nagrajevanju po delu med starejšimi in mlajšimi člani kolektiva, imajo možnost napredovanja, posluha za delo z mladimi je dovolj, zato tudi večjih problemov ni.«

Med športnimi aktivnostmi je med najbolj privlačnimi gotovo tekmovalen »stari — mladi« in mnogoboj posameznikov, ki obsegata naslednje panoge: kegljanje, streljanje, namizni tenis, šah, plavanje in smučanje ter ekipna tekmovalna v nogometu, rokometu, košarki in odbojki.



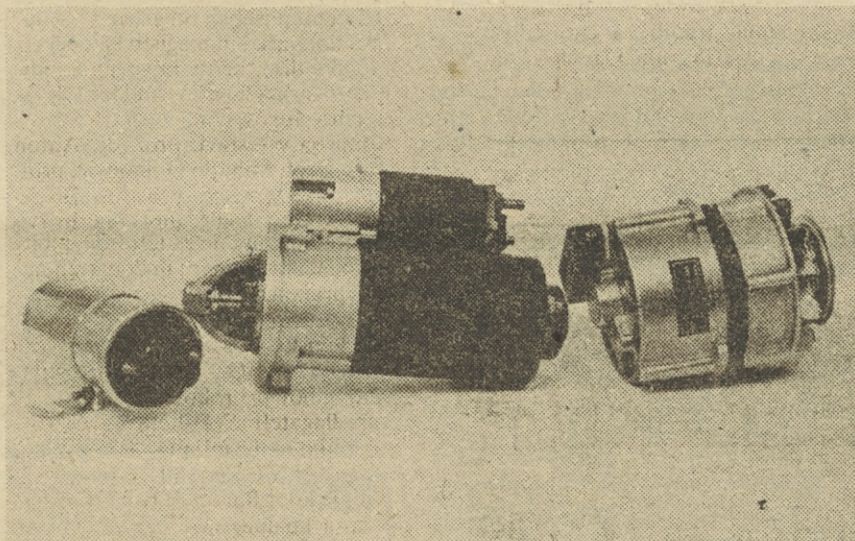
Blaženka Kavzar in Roman Topole.

lujejo pri pripravi in izvedbi priložnostnih podelitev, skupaj s sindikatom skrbijo za informiranje — z mesečnim izdajanjem Internega poročevalca, obveščanjem s plakati, po ozvočenju, na oglasni deski.

Med delovnimi akcijami je bila zadnja pred mesecem dni, ko so pretežno režijci, v petek popoldne delali v proizvodnji. Te akcije se je udeležilo 23 članov kolektiva. Med uspele akcije pa sodi ureditev Poldetove kočice na Mrzlici, ureditev počitniškega doma Počitni-

Ob koncu pogovora je Roman Topole poudaril še dobro sodelovanje z OK ZSMS Trbovlje in s KSZSMS DO IEZE. Med željami v zvezi z nadaljnjim delom mladine v Polprevodnikih pa so: okrepiti idejnopolično udejstvovanje, povečati interes na samoupravnem področju, okrepiti sodelovanje v akcijah, kjer sodelujejo s komitejem za SLO in nazadnje, želijo si, da bi ob novi investiciji v Polprevodnikih dobili tudi kak prostor za mladino.

Milan Krapež



Del izdelkov DO Avtoelektrika.



»Nasvidenje, tovariši, v Beogradu!«

Ne gre za to, da bi izbirali med Sredozemljem in zgodnjim rokom za začetek Overlorda, marveč med Bengalskim zalivom in ranim rokom Overlorda. Američani pa so nas zadržali za določen datum za Overlord in to je v zadnjih dveh mesecih vplivalo na operacije na Sredozemlju. Odhod sedmih divizij je našo vojsko v Italiji nekoliko potrl. Mi smo poslali v Anglijo tri divizije, Američani pa štiri, vse za pripravo za Overlord. Zato nismo mogli v polni meri izkoristiti zloma Italije. Na drugi strani to dokazuje, kako resno presojamo priprave na Overlord. To je dobro, je pripomnil Stalin.

Potem sem spregovoril o problemu izkrcavalnih plovil in še enkrat pojasnil, kako in zakaj so ozko grlo. Celo potem, ko smo odpeljali sedem divizij, smo imeli na območju Sredozemlja še vedno dovolj čet in tudi anglo-ameriške invazijske armade v Združenih kraljevini bi zadostovale. Toda vse je odvisno od ladjevja. Ko je maršal pred dvema dneva dal epohalno izjavo, da bo Rusija po Hitlerjevi kapitulaciji sodelovala v vojni proti Japonski, sem takoj prosil Američane, naj sami pripravijo izkrcavalna plovila za svoje nameravane operacije na Indijskem oceanu, ali pa pošljejo s Tihega oceana

izkrcavalna plovila za prve transporte Overlorda. Če bi to storili, bi imeli za vse dovolj plovil. Daljnevzhodno bojišče pa je za Američane Ahilova peta. Pojasnil sem jim, da bi Japonsko ob ruskem sodelovanju lahko premagali mnogo prej in bi torej lahko dali zdaj večjo pomoč.

Razlike v mnenjih med Američani in menoj se nanašajo samo na neko malenkost, Overlorda nikakor ne presojam brezbrizno. Dobil bi rad samo tisto, kar je potrebno za Sredozemlje, hkrati pa se hočem držati dneva za začetek Overlorda. Podrobnosti naj bi uredili štabi, in upal, sem, da se bo to zgodilo v Kairu. Nesreča pa je hotela, da so spričo Čangajškove navzočnosti kitajskih problemov terjali večji del časa. Prepričan pa sem, da bomo končno spravili skupaj za vse dovolj ladijskega protora.

Kar tiče Overlorda, bi imeli Angleži do določenega roka v maju ali juniju za boj pripravljenih blizu šestnajst divizij, skupaj z vsemi korpusnimi enotami, posadkami izkrcavalnih plovil, protiletalskimi enotami ter preskrbovalnimi in obveščevalnimi četami vsega nekaj nad pol milijona mož. Vmes so nekatere najboljše čete, med njimi v bitkah

preizkušeni veterani s področja Sredozemlja. Royal Navy je dovolj močna, da zaščiti prevoz in varnost vojske, razen tega pa bi bili stalno v akciji doma stacionirano letalstvo, ki ima nad štiri tisoč za boj pripravljenih letal. Ameriški prevozi čet v Veliko Britanijo naraščajo. Doslej so prispela predvsem letalske čete in oskrba; v naslednjih mesecih pa bo prispelo mesečno sto petdeset tisoč in še več vojakov, tako da bo do maja zbranih sedem — do osemsto tisoč mož. Ta izkrcavanja čet so bila možna šele po zmagi nad podmornicami na Atlantiku. Če ne bo predloga o prikladnejšem trenutku, sem za to, da bi se izkrcali v južni Franciji hkrati z Overlordom. V Italiji bi vezali sovražnikove čete in od dva — do triindvajset divizij na področju Sredozemlja bi pustili v Italiji samo tiste, ki jih ne bi mogli izkrcati v južni Franciji.

Trenutno se obeta v Italiji velika bitka. Pod poveljstvom generala Alexandra je približno pol milijona vojakov. Proti devetim ali desetim nemškimi divizijam stoji trinajst do štirinajst zavezniških. Vreme je bilo do sedaj neugodno in voda je odnesla mostova. V decembru pa nameravamo znova prodirati naprej; general Montgomery bo vodil pri tem Osmo armado. Izkrcali se bomo blizu Tibere in Peta armada bo hkrati zapletla nasprotnika v hude boje. Tu bi utegnili priti do malega Stalingrada. Prodiranje na nadaljnja področja Italije nimamo v načrtu, držati hočemo samo ozko golenico.

Stalin je odgovoril, da me mora opozoriti na to, da se Rdeča armada zanaša na uspešno invazijo v severni Franciji. Če se operacija ne bo začela v maju 1944, bodo v Rdeči armadi mislili, da te operacije do konca leta sploh ne bo. Vreme bi utegnili biti neugodno in nastale bi težave s prevozom. Če ne bo prišlo do operacije, hoče preprečiti razočaranje v Rdeči armadi. Razočaranje bi povzročilo negotovost. Če se vojna v Evropi prihodnje leto ne bo odločilno preokrenila, bi jo Rusi zelo težko nadaljevali. Rusi so se bili vojne naveličali. Stalin se boji, da bi utegnili v Rdeči armadi prevladati občutek osamljenosti. Zato si je tako prizadeval ugotoviti, ali bo Overlord sprožen v obljubljenem trenutku. Drugače bi moral storiti vse potrebno, da prepreči negotovost v Rdeči

armadi. To je po njegovem mnenju zelo važno.

Odgovoril sem, da bo do Overlorda zagotovo prišlo, razen če bi sovražnik poslal v Francijo več čet, kakor bi jih lahko tam zbrali Angleži in Američani. Če bi imeli Nemci v Franciji trideset do štirideset divizij, ne verjamem, da bi jim bile kos naše oborožene sile, ki jih bomo pripeljali čez Rokavski preliv. Skrbi mi ne povzroča izkrcanje samo, marveč to, kar se bo zgodilo tridesetega, štiridesetega ali petdesetega dne po njem. Če pa bo Rdeča armada vezala sovražnika, če ga bomo mi vezali v Italiji in če bodo morda tudi Turki aktivno posegli v vojno, bi po mojem mnenju lahko zmagali.

Stalin je izjavil, da bi že prve faze Overlorda ugodno vplivale na Rdečo armado, in če bi vedel, da se bo začela operacija v maju ali juniju, bi lahko že zdaj pripravil svoje udarce proti Nemčiji. Pomlad je za to najugodnejši čas. V mirnih mesecih marcu in aprilu bi lahko koncentrirali čete in vojne potrebe, v maju ali juniju pa udarili. Nemčija za Francijo ne bo imela čet. Nemške divizije še vedno prihajajo na vzhod. Nemci se boje za svojo vzhodno fronto, kajti tam ni nobenega preliva, ki bi bilo treba priti čez, in nobene Francije, kjer bi se bilo treba izkrcati. Prodiranje Rdeče armade vzbuja zaskrbljenost Nemcev. Rdeča armada bo nadaljevala prodiranje, če bo videla, da dobiva od zavezničkov pomoč. Potem je vprašal, kdaj se bo začel Overlord.

Odgovoril sem, da brez predsednikove privolitve ne morem povedati dneva; odgovor pa bo dobil na kosilu in mislim, da bo zadovoljen.

Po kratkem premoru sva odšla z maršalom v predsednikove prostore, kamor sva bila povabljena na kosilo »v troje« (razen tolmachev seveda). Zdaj je Roosevelt sporočil Stalinu, da sva se z njim dogovorila, da se bo začel Overlord v maju. Maršal je bil videti spričo te najine skupne, neposredne in svečane obljube zelo zadovoljen in pomirjen. Potem smo se začeli pogovarjati o manj važnih zadevah in edino vprašanje, o katerem imam beležke, se nanaša na rusko zahtevo po svobodnem dostopu do morja. Osebo sem vedno menil, da je zgrešeno in da je vir

usodnih razprtij, če odrekamo ogromni deželi, kakršna je ruska država, z njenimi blizu dvesto milijoni prebivalcev, požimi vsak pravi dostop oceanov.

Po kratkem premoru se je, kakor vedno začela ob štirih na ruskem poslaništvu tretja plenarna seja. Navzoči so bili vsi delegati in bilo nas je blizu trideset.

Alan Brooke je poročal, da britanski in ameriški načelniki štabov na podlagi skupnih posvetovalnih priporočaj, naj bi se začel Overlord v maju, in sicer »v zvezi s podporno akcijo v južni Franciji, ki naj bi bila tako močna, kolikor bi dopuščali takrat razpoložljivi izkrcavalni čolni.«

Stalin je izjavil, da zna ceniti pomen sklepa, ki so ga sprejeli štabi, in težave v zvezi z njegovim uresničenjem. Za Overlord nevaren čas je faza razvrščanja po izkrcanju. V tem času bi Nemci lahko pripeljali v Francijo čete z vzhoda in povzročili Overlordu kar največje težave. Da bi preprečili premestitev znatnejših nemških sil z vzhoda na zahod, bo pripravil za mesec maj širokopotezno rusko ofenzivo. (Ruski glavni napad se je začel 23. junija 1944.) Vprašal sem, ali bi trije štabi skupaj lahko pripravili načrte za slepitev sovražnika, ali pa ima pomisleke proti temu. Stalin je izjavil, da so Rusi v veliki meri uporabili tankovske, letalske in letalske atrepe. (Glonarjev žepni slovarček tukaj: videz; stvar, ki ni to, kar se kaže. Splošni tehniški slovar: letalska maketa, model letala v pravi velikosti, za preučevanje konstrukcijskih delov. V našem primeru so mišljena letala, tanki, kamioni ali makete celih letališč, narejeni iz lesa ali debele lepenke in postavljeni tako, da sovražnikove pilote premotijo, oziroma preslepe, da mislijo, da gre za prava letala, tanke, kamione ali letališča, in jih bodo bombardirali.) Tudi zavajanje po radiu je bilo učinkovito. V polni meri se strinja s tem, naj štabi sodelujejo, da pripravijo skupna lesopilna in kamuflažna sredstva. »V vojni«, sem pripomnil, »je resnica tako dragocena, da bi se nikoli ne smela pojaviti drugače, kakor s telesno stražo laži.« Stalinu in njegovim sodelavcem je bila ta domislica, ko so jo tolmachi prevedli, zelo všeč. Tako smo zaključili uradno sejo v razigranem razpoloženju.

(Se nadaljuje)

TRIDESET LET MONTAŽNO SERVISNE ORGANIZACIJE

Delavci TOZD MSO so praznovali 30-letnico obstoja svoje Montažno servisne organizacije. Gotovo je bil visoki delovni jubilej zanje enkrat in nepozaben dogodek. Zato preteklosti in sedanjosti te Iskrine TOZD tudi mi namenimo nekoliko več pozornosti.

Zametki današnje Montažno servisne organizacije so nastali 1952, ko se je v Iskri Elektromehaniki Kranj začela proizvodnja avtomatskih telefonskih central. Uradno je bila MSO ustanovljena leta 1953 in sicer pod takratnim nazivom Zunanja montaža.

Razvojna pot dejavnosti MSO je podobna razvojni poti ostale telefonije v Iskri. Vsi problemi, ki so spremljali razvoj te proizvodnje, so segali tudi v MSO na enak, ali podoben način.

Razvejanost, zahtevnost in razdrobljenost dejavnosti MSO je izredna, saj zajema vse izdelke proizvajalcev komunikacijske opreme za avtomatske telefonske centrale — od javnih prek zasebnih do specialnih.

Glavna dejavnost TOZD MSO je montaža, preizkus, vključitev in servisiranje objektov javnih in zasebnih avtomatskih telefonskih central vseh sistemov, vrst in velikosti.

Če se na kratko ozremo v preteklost, lahko ugotovimo, da se je v obdobju od ustanovitve MSO leta 1953 dejavnost neprestano širila, spreminjala in dopolnjevala. Hiter razvoj branže telekomunikacij je zahteval in zahteva še danes zelo hitro usposabljanje strokovnjakov, nove konstrukcijske rešitve, novo tehnologijo dela, nova orodja in nove naprave.

Od ustanovitve MSO do danes so delavci TOZD v Jugoslaviji in tujini realizirali naslednje število ekvivalentnih priključkov:

Javni PTT sistemi:
— Crossbar 812.000 ekv. priklj.
— Metaconta 1.093.000 ekv. priklj.
— Iskra 500 A 63.000 ekv. priklj.
Javni sistem skupaj:
1.968.000 ekv. priklj.

Zasebni (naročniški) sistemi:
— A 60, B 60, C 60, L 60, m 48 190.000 ekv. priklj.
— M 60 OM 60, ŽAT-korak, dispečer, dirigent in druge TK naprave 91.000 ekv. priklj.
— EPABX 300 45.000 ekv. priklj.

Zasebni sistemi skupaj:
326.000 ekv. priklj.

Javni in zasebni sistemi:
Skupaj: 2.294.000 ekv. priklj.

Sodelavcem, ki jih ne brez razloga imenujemo »ambasadorji Iskre«, ostaja kot plačilo za trud in odpovedi ter težave, ki jih od njih zahteva to izredno od-



Direktor TOZD MSO Franc Jurjevčič, dipl. ing.

govorno delo, odvijajoče se največkrat daleč od družine, doma in tudi domovine, zavest, da uspešno zaključuje delovne procese, v katere je vtkano delo tisočih Iskrašev.

Montažno servisna organizacija je »razseljena« po vsej Jugoslaviji in iz tega izhaja veliko težav pri organiziranju samoupravljanja in družbenopoli-



Elektromehanske centrale so zamenjale elektronske in treba je bilo usposobiti veliko novih mladih strokovnjakov. Na sliki: Preizkušanje elektronske avtomatske telefonske centrale EPABX 300 na sodišču v Dubrovniku.

tičnih dejavnosti. Težko je organizirati ustrezno informiranje, še težje pa stanke in podobno. Dostikrat se je treba zateči h komuniciranju prek telefonov, kar seveda ovira uspešnost dogovarjanja in odločanja. Vendar z veliko dobre volje probleme uspevajo odpravljati in samoupravni odnosi se ugodno razvijajo.

DIREKTOR FRANC JURJEVČIČ O AKTUALNEM TRENUTKU TOZD MSO

Franc Jurjevčič je diplomirani inženir elektrotehnike. V Iskri se je zaposlil kot pripravnik leta 1973, in sicer v takratnem tozdu Telekomunikacije. To je bil as osvajanja tehnologije za sistem Metaconta, ki je ponujal veliko možnosti za strokovni razvoj. Jurjevčič je priložnost izkoristil in se prekalil v delu. Tako so mu leta 1977 zaupali vodenje del na danes znamenitem Iskrinem objektu — »olimpijski centrali« v Moksvi. Po vrnitvi iz Sovjetske zveze leta 1980 je začel opravljati delo vodje gospodarske službe, leto kasneje pa je postal direktor tozda MSO.

S Francem Jurjevčičem smo se pogovarjali predvsem o aktualnem trenutku tozda MSO, o letošnjem poslovanju in predvidevanjih za prihodnost.

— Predlagam, da za začetek orišete značilnosti poslovanja TOZD MSO, dogajanja na tem področju v letu 1983 in predvidevanja za prihodnje.

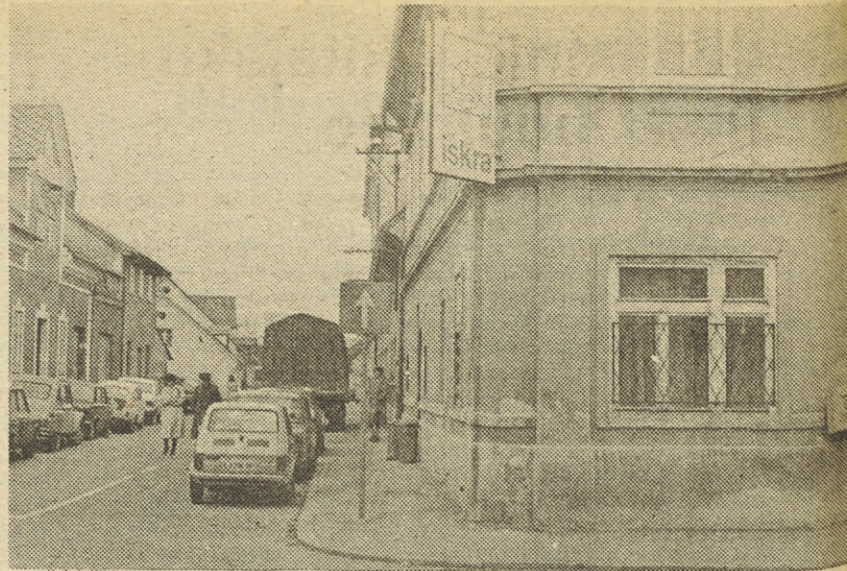
»Delavci TOZD MSO opravljamo finalizacijo telekomunikacijskih sistemov, torej montažo, preizkušanje, kvalitetni prevzem in vključevanje v promet ter servisiranje naprav in izdelkov. K našemu delu sodi še izdelava montažno servisne dokumentacije in izde-

lava sestavnih delov, orodja in naprav za montažo, preizkušanje in servisiranje. Finaliziramo izdelke, ki jih sicer proizvajajo ostali tozdi Telematike: MKD in TIV kot vmesna proizvajalca in ATC, ZTS, in in PTN kot končni proizvajalci javnih, zasebnih in klasičnih telekomunikacijskih sistemov.

Naša finalizacija je seveda v veliki meri odvisna od kvalitete teh izdelkov, le-ta pa je v novejšem obdobju precej problematična. Vzroke težav seveda poznamo in jih skušamo složno odpraviti. Vendar nam to ob trenutno zelo slabi tehnološki opremljenosti ne bo prav hitro uspelo. Težave izhajajo predvsem iz nekompletnosti dobav in včasih slabe kvalitete elementov na vtičnih enotah. Vhodna kontrola tovarne nima dovolj ustrezne tehnološke opreme, da bi lahko vse potrebne preizkuse opravila že pri vходу v tovarno oziroma v Telematiko. Posledice tega čutimo delavci MSO pri izhodu.

Težave se odražajo na rezultatih našega poslovanja. Do letošnjega leta so bili omenjeni vplivi praktično skoraj neopazni, letos pa so se močno povečali. Na področju klasičnih sistemov dela tečejo normalno — plan zasebne telefonije in central sistema Crossbar bomo realizirali 100 %. Prav tako bomo izpolnili tudi plan na področju central Metaconta za domači trg. Slabše pa je v izvozu. Plan izvoza na klirinški trg oziroma v Sovjetsko zvezo je predvideval vrednost izvoza 3,5 milijona dolarjev, vendar ga bomo realizirali le 50 %. To bo za nas zelo boleče, saj smo na tem področju doslej dosegali največjo akumulacijo. Ocenjujem, da bomo plan skupne proizvodnje realizirali z 80 %. Glede na lansko realizacijo je letošnja okrog 10 % večja, vendar glede na plan bistveno prenizka. Položaj je zaskrbljujoč, vendar predvidevam nekaj ostanka dohodka ob koncu leta, tako da v izgube ne bomo zabredli. Bo pa v prihodnjem letu težje, kot je bilo doslej. Na domačem trgu je vse več problemov, saj aktualna gospodarska situacija zahteva zmanjševanje investicij in zato naročila upadajo.

Leto 1984 imamo plansko sicer pokrito, tako da večjih težav verjetno ne bo. Na klirinško področje predvidevamo izvoz v vrednosti 2,5 milijona do-



Skupne službe MSO so se z nekdanje lokacije na Trgu VII. kongresa ZKJ preselile na Medvedovo 28. Potrebe po dodatnih poslovnih prostorih so naraščale in tako je danes MSO locirana na petih lokacijah v Ljubljani in še v Beogradu, Sarajevu in Skopju. Zaradi takih potreb so leta 1977 začeli s pripravi za gradnjo novih prostorov na Iskrinem kompleksu v Stegnah. V prvi fazi bo gradnja zajemala samo delavnice in skladiščne prostore. Dolgoletna želja vseh delavcev je, da bi končno živeli in ustvarjali v ustreznih delovnih prostorih, v katerih bi lahko še bolje izpolnjevali svoje delovne naloge. Na sliki: Center MSO na Medvedovi 28 v Ljubljani.

larjev, medtem ko se v izvoz Telematike na konvertibilno področje delavci MSO ne moremo vključevati. Nasploh naše delavce težko zaposluje v tujini, saj tuji kupci telekomunikacijsko opremo največkrat montirajo sami. Trenutno imamo nekaj dela v Turčiji in pri nadzoru del v Sovjetski zvezi, drugje pa nismo prisotni. Firmi Sematel in Autofon, ki sta glavna Iskrina partnerja v prodaji zasebne telefonije na Zahodu, imata lastne montažne ekipe. Bodočnost Telematike se usmerja v povečanje izvoza prav na to področje, kar je za delavce MSO pravzaprav slabo.

Bodočnost Telematike je v osvajanju in razvoju sodobnih in novih telekomunikacijskih sistemov. Kako se delavci MSO pripravljate na to?

»Na osvajanje nove tehnologije se pripravljamo v več smereh: ena teh je, da so se delavci MSO neposredno vključili v razvoj projekta SI 2000. Pomembna so prizadevanja za sodobno tehnološko opremljenost, veliko pozornosti pa bomo morali posvetiti pridobivanju novega znanja. Novi telekomunikacijski sistemi bodo zahtevali veliko več strokovno usposobljenih delavcev. Obstoječe kadre bomo morali še dodatno izobraževati, ne le za spoznanje digitalne tehnike, pač pa tudi nove tehnologije — mikroelektro-nike, ne le posameznih elementov, pač pa celote. Posebno bo tudi usposabljanje za preizkus novih telekomunikacijskih sistemov, kjer so predvideni novi pristopi.«

Za konec tega pogovora predlagam še praznično misel ob 30-letnici vaše TOZD.

»Kolektivu ob 30-letnici seveda želim čim lepšo prihodnost — ustvarili jo bomo lahko le z novimi delovnimi uspehi. Že stari ljudje so rekli, da »brez dela ni jela«, zato se bomo morali pač potruditi. Naša bodočnost je pogojena z uspešnim vključevanjem v nove telekomunikacijske sisteme, to pa bo zahtevalo dodatne napore. Upam, da bomo vsi skupaj zavzeto in odgovorno prevzeli nove obveznosti, saj lahko edino kot celotni kolektiv osvojimo novo tehniko. To pa je nujno, saj je znano, da se na starih lovorikah ne da prav dolgo živeti.

Hkrati želim delavcem naše TOZD tudi srečno novo leto, ki se bliža. Vsi skupaj upajmo in si prizadevajmo, da nam gospodarske težave v letu 1984 ne bodo preveč zagrenile našega življenja in dela!«

DELO DELAVCEV MSO V TUJINI

Osvajanje svetovnega trga s telefonskimi centralami ni lahka naloga in pot do uveljavitve Iskrinih telekomunikacij v tujini je bila dolga. Seveda so prizadevanja tekla v različnih smereh.

Mirko Kepic, vodja Inženiring področja I pripoveduje:

»V začetku smo prodajali manjše centrale, katere so ob naših navodilih ali manjši pomoči montirali kupci sami. Večkrat pa se je zgodilo, da je posamezni predstavnik MSO na kratek čas »skočil čez mejo« z nalogo, da centralo vključi v delovanje.

Z razvojem naših kapacitet je naš prodor seveda postajal intenzivnejši.

Leta 1974 se je eden naših strokovnjakov odpravil na pot v daljno Venezuelo, v letu 1976 pa mu je sledil še drugi. Predstavnštvo v Caracasu je prodalo veliko naših telekomunikacij-

skih naprav, od telefonov prek sekretarskih naprav do central. Delavcem v predstavnstvu gre precejšnja zasluga, da so naprave delovale solidno. Vedeti moramo namreč, da je bilo v tem obdobju razvoja naše proizvodnje dostikrat treba posegati ne le v montažo in preizkus, pač pa tudi v konstrukcijo naprav.

Leta 1978 smo v Turčiji začeli s projektom, ki je obsegal kar 24 central. To je bila prva omrežna skupina, ki smo jo postavili v tujini. Namenjena je bila turškim železnicam. Naloga naših sodelavcev je bila zelo odgovorna, saj je bilo centrale treba preizkusiti in vključiti v promet ob pomoči turških sodelavcev. Premagati je bilo treba jezikovno pregrado pa tudi ustaljeno navezanost turškega kupca na prejšnjega dobavitelja — firmo Siemens, ki se je na tem tržišču pojavila 20 let pred nami. Kljub zahtevnim nalogam smo v tem poslu in v mnogih kasnejših uspehi. To dokazuje tudi dejstvo, da se uspešno nadaljuje naš prodor na turško tržišče. Prav letos so naši sodelavci skupaj s turškimi kolegi že uspešno vključili v obratovanje več central iz nove generacije Iskra 500 A.

V nadaljnjem osvajanju svetovnih tržišč so se naši strokovnjaki občasno lotili tudi del v Iranu, Iraku, Poljski itd. 29. novembra leta 1977, torej prav na dan republike, smo pričeli z doslej najpomembnejšim delom v tujini: z izgradnjo velike in tehnično izredno zahtevne mednarodne centrale v Moskvi, ki je morala biti usposobljena za delovanje do začetka Olimpijade leta 1980. Razumljivo je, da so bile naše naloge tokrat še posebej velike in odgovorne. Predstavnikom Iskre je bilo zaupano vodenje skupine, v kateri je bilo več kot 50 monterjev. Jezikovne težave so bile hitro premagane, doseženo je bilo izredno dobro sodelovanje in montažna dela so bila zaključena pravočasno. Začeli smo s preizkusom, pri čemer so se pridružili novi sodelavci s sovjetske in naše strani. Tudi v okviru Iskre je bilo doseženo izjemno sodelovanje med sodelavci TOZD MSO in ATC, na objektu pa vseh sodelujočih. Dela na centrali smo uspešno zaključili v letu 1979, potem pa so vsi poročevalci sveta pošiljali vesti iz olimpijskih iger preko naših naprav. Za ta uspeh je Iskra prejela posebno zahvalo in priznanje ministrstva ZVAZ Sovjetske Zveze. Delo v Sovjetski zvezi pa s tem še zdaleč ni bilo zaključeno. Ohrabreni z uspehom in oboroženi z izkušnjami smo se podali na jug te velike države, v glavno mesto Armenije — Erevan. Ponovno smo ustvarili dobro sodelovanje in še povečali ugled Iskre. Del v Erevanu še nismo zaključili, ko se je že začela gradnja centrale za glavno mesto Belorusije — Minsk. Dela na tej centrali zaključujemo prav v dneh, ko naš kolektiv praznuje svojo 30-letnico. Kakšno je bilo vzdušje v Minsku nam lahko ilustrira izjava vodje del, našega sodelavca iz EMO Sarajeva, ki pravi: »Uspeji smo stvorili atmosfero medusobnog poverenja, uvažavanja — čak i prijateljstva.«

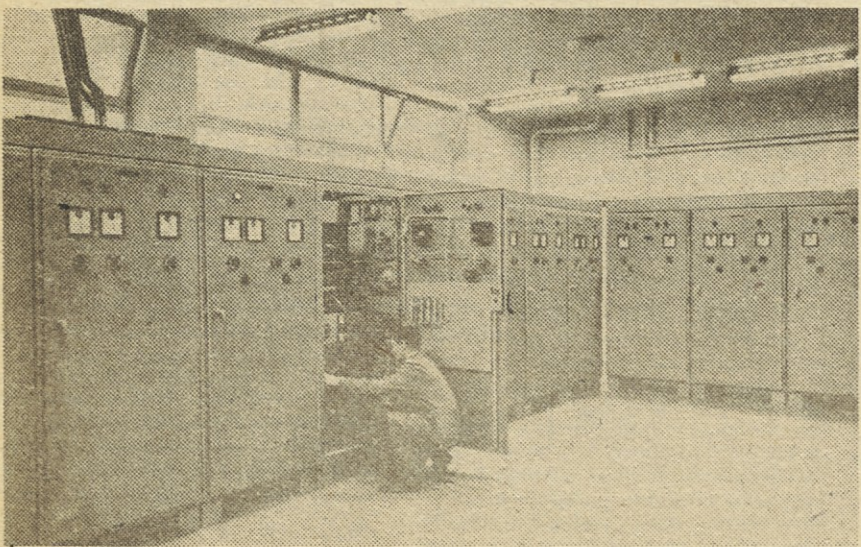
Gradimo tudi v Harkovu in v glavnem mestu Tadžikistana — Dušanbeju. Prepričani smo, da bomo povsod dosegli uspehe.

Tako zlagamo uspeh k uspehu, izkušnjo k izkušnji in gradimo kolektiv, ki je vse bolj usposobljen in pripravljen ponesti ime Iskre v katerikoli del našega planeta. Kamorkoli se namenimo, poneseemo s seboj trdno voljo, da bomo dobro opravili zadano nalogo in s tem iz naših kupcev ustvarili naše prijatelje — sodelavce.

Kazimir Mohar



V TOZD MSO so že zelo zgodaj spoznali pomembnost neprestanega dopolnilnega izobraževanja in imajo pri tem že dolgoletno tradicijo.



Instalacija usmerniških naprav.

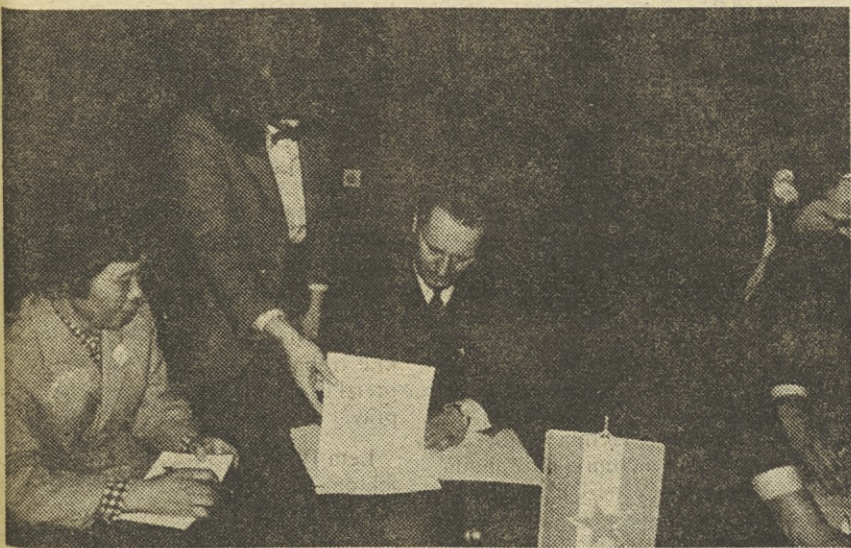
Sodelovanje s kitajsko strojno industrijo

V pričetku julija letošnjega leta je s stopila v veljavo kooperacijska pogodba o dolgoročnem petletnem sodelovanju med Kitajsko korporacijo za uvoz in izvoz strojev in opreme in delovno organizacijo Avtomatika. Pogodba zajema in specificira izmenjavo naprav ter drugih materialov in komponent za stroje v vrednosti 21. milijonov \$ v obe smeri oz. za 10,5 milijonov \$ v eno smer. Istočasno je v njej opredeljeno, da se mora za vsako tekoče leto podpisati posebno pogodbo o dostavi opreme partnerju.

Tako je bila v torek 13. t.m. v Poslovno-prodajnem centru Iskre, ob prisotnosti kitajske delegacije (Jan Long, Ju Zaj Žen, Cu Čang Sum, Tang Djao Bi in prevajalka Tjen Lan Ing), ki jo je vodil direktor Instituta za obdelovalne stroje pri ministrstvu za strojogradnjo LR Kitajske, Zeng Sjan Lin in predstavnikov Iskre, podpisana delna letna pogodba za 1984. leto.

bo predvidoma podpisan v prvem četrtletju prihodnjega leta.

Pred podpisom pogodbe je kitajske goste sprejel Gojmir Blenkuš, član poslovnega odbora SOZD Iskra za področje kakovosti in sodelovanja s SEV-om, ki je v pozdravnem nagovoru poudaril, da mora biti dobra trgovinska izmenjava dopolnjena s tehničnim sodelovanjem. Zato verjetno obojestrano



Podpis pogodbe s kitajsko strojno industrijo.

Vrednost izmenjave v obe smeri je ocenjena na cca. 2 milijona 600.000 dolarjev. S strani Iskre pa sta jo podpisala Simon Primožič, direktor delovne organizacije Iskra-Commerce in Marcel Božič, predsednik poslovnega odbora delovne organizacije Avtomatika, s kitajske strani pa Zeng Sjan Lin, direktor omenjenega instituta. Iskra bo dobavljala kitajskim partnerjem: merilnik pozicije NP-37, numerične pozicijske naprave LJUMO PNC 50 in PNC 40 ter elektronske čitalne glave za merilne dajalnike, Kitajska pa bo za naše potrebe ponudila navojna vretena, oziroma stroje ter sestavne dele za linearne in rotacijske merilne dajalnike.

V pogodbi je zajet tudi prenos tehnologije za pomožne releje PR 41, 42 ter dobava prvih količin sestavnih delov za njihovo montažo. Istočasno so bili podpisani tudi protokoli o nadaljnjem sodelovanju in možnosti razširitve izmenjave. Drugi del pogodbe za 1984. leto

Razgrnitev zazidalnega načrta Savske loke

Slovenija projekt je izdelal študijo o bodoči zazidavi Savske loke, kjer imata lokacijo Iskra Kibernetika in Električna orodja. Študija vsebuje več variant glede na obseg in mesto parkirnih prostorov, rušenje stano-

vanjskih objektov južno od obstoječega tovarniškega območja itd.

Želimo, da bi se o bodoči zazidavi seznanilo čim več delavcev. Načrt bo razgrnjen v II. nadstropju delavske restavracije v Savski Loki od 26. do 29. decembra med 9. in 11.

Pri ogledu boste lahko dobili vsa potrebna pojasnila, zaželeno pa so tudi vaše pripombe in predlogi.

Skupaj želimo ustvariti boljše in lepše delovno okolje.



Od svojih sodelavcev v sektorju telefonski terminali DO TELEMATIKA v PPC se je poslovil pred odhodom v pokoj Avgust Drnovšek, strokovni svetovalec direktorja.

Med vojno je sodeloval v NOB in se po odhodu iz vojske zaposlil v novoustanovljenem IEV. Kasneje je bil dolgoletni direktor Feritov v Šiški. Njegova zasluga je, da je dejavnost teh pasivnih elementov prešla od laboratorijskih poizkusov na množično industrijsko proizvodnjo, 11 let pa je bil na dosedanjem delovnem mestu. Skupno je bil zaposlen več kot 35 let v Iskri, kar je izredna redkost pri nas, ki zasluži tudi veliko priznanje za zvestobo naši organizaciji.

Vsi sodelavci in njegovi prijatelji želimo, da bi zdrav in v miru užival svoj zasluženi pokoj.

Štipeidisti kritično o svojem delu

Na nedavni skupščini Kluba štipeidistov DO Iskra Semič so člani pregledali delo svojega kluba v šolskem letu 1982-83, izvolili nove organe ter sprejeli smernice za plan dela v naslednjem letu.

Ko so kritično pregledali svoje dosedanje delo, so udeleženci skupščine ugotovili, da v delovanju svojega kluba še vedno niso dosegli tistega, kar so si bili začrtali ob začetku delovanja kluba. Vzroke za takšno neaktivnost so našli tako v pasivnosti štipeidistov kot v slabi povezavi z mladimi v semiški delovni organizaciji. Zato so bili v poročilih posameznih komisij štipeidisti zelo kritični tako do sebe kot do mladih iz delovne organizacije. Kot primer navedimo poročilo o delu komisije za šport, čeprav je bila morda prav ta komisija, kljub že omenjenim težavam, precej aktivna.

Člani športne komisije so si v minulem letu začrtali več ciljev, vendar se jim je posrečilo uresničiti kaj malo. Vendar za to niso krivi samo štipeidisti, temveč tudi mladina iz semiške delovne organizacije, ki ni pokazala dovolj zanimanja za sodelovanje s štipeidisti. Kot nazoren primer takšnega ravnanja so v poročilu navedli primer, ko so jih mladinci iz delovne organizacije nagovorili, naj bi odigrali nogometno tekmo, vendar so se ob napovedanem času na igrišču zbrali le štipeidisti, iz delovne organizacije pa so na igrišče prišli samo trije mladinci. Vendar to ni bil žal edini primer. Nenehno je bila namreč prisotna misel, naj bi na tekmo vanja med TOZD vključili tudi štipeidiste, vendar so na njih pogosto preradi pozabili. Zato štipeidisti upravičeno ugotavljajo, da bi jim morala DO nuditi veliko več možnosti za sodelovanje, saj je končno pobuda za ustanovitev kluba štipeidistov prišla prav iz delovne organizacije.

Kljub vsem težavam pa je Klub štipeidistov dosegel velik uspeh na tekmo vanju TOZD v malem nogometu. V hudi konkurenci ekip iz posameznih sredin semiške Iskre so štipeidisti dosegli štiri zmage in tako zasluženo osvojili prvo mesto v malem nogometu. Poleg pohvale za uspeh pa igralci Kluba štipeidistov zagotovo zaslužijo pohvalo tudi za borbeno in »fair« igro.

Klub štipeidistov v Semiču ima seveda poleg komisije za šport še druge komisije kot komisijo za informiranje, komisijo za kulturo, komisijo za idejno-politično delo in komisijo za družbeno-ekonomski status. Precej je bilo storjenega tudi na področju kulture. Štipeidisti so se nadalje povezali s Klubom inovatorjev pri SOZD Iskra in Klubom štipeidistov v Kranju. Sodelovali so tudi na raznih proslavah in v dramski sekciji ter tako razširili področje kulturnega dela v Klubu.

Vendar pa na nekaterih področjih delo še vedno ni zažvelo tako, kot bi si štipeidisti želeli. Vendar so ob koncu svoje skupščine sklenili, da bodo v novem šolskem letu svoje aktivnosti razširili še na vsa preostala področja.

D. Ž.

Iskrin servis v Titogradu v novih prostorih

Iskrinim serviserjem v Titogradu se nasmiha možnost, da bi končno le dobili ustrezne prostore. Zdaj dela 13 serviserjev, skupaj z vodjo servisa Slobodanom Pejovičem v skrajno neprimeren prostorih; imajo štiri majhne sobice, ki merijo skupaj 72 kv. m, v katerih pa ni moč izpeljati normalne organizacije dela.

Možnost, da bi se preselili, vidijo v tem, da bi stari servis in Iskrino industrijsko prodajalno II, slednja je lokacijsko neprimerna, zamenjali za prostore v enem od blokov v novem titograjskem naselju blizu tehniške fakultete. Za zamenjavo so že prosili Stanovanjsko interesno skupnost v Titogradu, skoraj vse pa je zdaj odvisno od investicijske sposobnosti Iskre Commerce.

V novem bloku 5 v omenjenem naselju, ki leži čez Moračo, bi imeli skupno 280 kv. m koristnih površin, od tega v pritličju nekaj čez 100, ostalo pa v kleti.

LD

Iskrini lokalni telefonski centrali za Moskvo

Po prvi mednarodni centrali v Moskvi in devetih tranzitnih centralah se je sovjetski kupec odločil tudi za Iskrine lokalne centrale, vrste Metaconte 10 — CN.

Generalni direktor sovjetske izvoznouvozne firme Mashpriborintorg V.F. Klimov in direktor firme Sistemi ATC v Mahpriborintorgu (V.G.) Sysovjev ter glavni direktor Iskrine delovne organizacije Telematike Bojan Klemenčič in glavni direktor Iskre Commerce Simon Primožič so v sredo, 14. decembra 1983 v Ljubljani podpisali pogodbo o prodaji dveh Iskrinih lokalnih telefonskih central vrste Metaconte 10 — CN, v skupni vrednosti približno 12 milijonov klirinških dolarjev.

Vsaka od obeh central bo imela

zmogljivost po 10 tisoč naročnikov. Sestavne dele za obe centrali bo kranjski kolektiv začel dobavljati prihodnje leto in v letu 1985. centrali pa bodo izročili namenu leta 1986. Obe Metaconte bosta v Moskvi priključeni v lokalno telefonsko omrežje. Z gotovostjo lahko zatrdimo, da si je Iskra s tema centralama odprla možnosti tudi na področju lokalnih in ne le medkrajevnih in tranzitnih central.

Sovjetskemu kupcu je Iskra doslej dobavila mednarodno, tako imenovano Olimpijsko centralo v Moskvi ter devet tranzitnih telefonskih central.

Slovesnosti ob podpisu pogodbe se je v Iskrini poslovni stavbi udeležil tudi predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič.

LD

TOZD — TOVARNA DELOVNIH SREDSTEV

Nove naprave — plod lastnega znanja

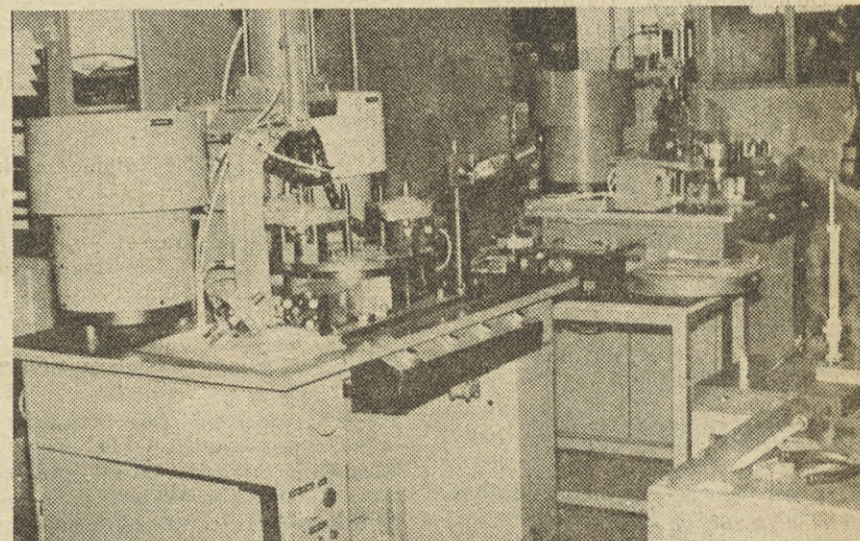
V tovarni delovnih sredstev, temeljni organizaciji novogoriške Iskre Avtoelektrike, v oddelku izdelave strojev in zahtevnih naprav se zelo uspešno vključujejo v izdelovanje raznih naprav in strojev, predvsem avtomatiziranih, kar je še posebna odlika. Z njimi izboljšujejo in hkrati povečujejo proizvodnjo v temeljnih organizacijah, kjer naprave naročijo.

Pred dnevi so uspešno zaključili dela na štirih zahtevnih napravah, ki bodo sestavljale ostalo opremo montažnega traku v tovarni generatorjev in elektro-

TOZD in tema delavcev iz tega oddelka.

Pogled na te naprave skozi prizmo sedanjosti nam pokaže zanimivo sliko. Pokaže nam, da Iskra — Avtoelektrika razpolaga s kadrovskim potencialom, ki je v stanju izdelovati izdelke in naprave višjega nivoja, še uspešnejši pa bi bili na tem področju, če bi še nadalje večali zaposlovanje visoko strokovnega kadra tudi v bodoče. Smiselno je tudi, da damo področju naprav in strojev, tako za interese Avtoelektrike kot širše skupnosti, drugačno težo oziroma pomen.

Povejmo še to, da so bile naprave prikazane tudi na razstavi »Znanje,



Naprave, ki so jih izdelali v TOZD DES.

nike. Te naprave se bodo odlično vključevale v združevanje več razdrobljenih delovnih operacij v eno celoto tako popolno, da bo lahko ob njih že jutri stal robot. So plod lastnega znanja strokovnjakov iz projektivnega biroja te

delo, napredek«, ki je bila pred kratkim v Novi Gorici, o njej pa smo poročali v prejšnji številki našega glasila. Torej tudi to potrjuje podatek, da so naprave plod lastnega znanja in izkušenj.

Marko Rakušček

Ugodnejši čas za stranke v kranjskem servisu

Potem ko se je Iskrin servis v Kranju aprila letos preselil na Planino v neprimerno ustrežnejše prostore, kot pa jih je imel pred tem dolgo vrsto let, so se pred dnevi odločili tudi za podaljšanje delovnega časa v sprejemnici. S tem so gotovo še kako ustregli številnim strankam, saj je bila doslej sprejemnica odprta samo takrat, ko je v kranjskih ko-

lektivih normalni delovni čas.

Sprejemnica bo poslej odprta vsak dan od 8.00 do 15.00, v sredo pa od 8.00 do 17.00. V sobotah bo servis zaprt.

Zaradi novega delovnega časa sprejemnice, so se v Kranju tudi kadrovske okrepili.



Iskrini titograjski serviserji — skupno jih je 13, pred sedanji prostori.

Tehnična zaščita v okviru družbene zaščite

Odbor za tehnično zaščito, ki deluje v okviru Saveza elektrotehničnih inženjerov i tehničarjev Hrvatske, je v sodelovanju s Tehničnim šolskim centrom KOV »General armije Ivan Gošnjak« v času od 16. do 18. novembra pripravil v Zagrebu peto posvetovanje z naslovom »Tehnična zaščita v okviru družbene samozaschite«, vzporedno s katerim se je odvijala predstavitev jugoslovanskih proizvajalcev alarmne tehnike. Omenjena predstavitev je bila namenjena predvsem predstavnikom JLA, republiškimi, pokrajinskimi in zveznim sekretariatom za notranje zadeve, predstavnikom družbenih in teritorialno-političnih organizacij, ki so zadožene za družbeno samozaschito, teritorialno obrambo, civilno zaščito ter za večje uporabnike: elektrogospodarstvo, naftno industrijo, vodno gospodarstvo itd..

Razdeljena je bila v dva dela: v prvem delu so se proizvajalci alarmne tehnike predstavili s strokovnimi in komercialno-tehničnimi referati, v drugem delu pa je potekala predstavitev ob razstavljenih eksponatih z demonstracijo in strokovno razlago delovanja.

Po končani predstavitvi je bila organizirana tudi okrogla miza na temo: Problemi uporabnikov in proizvajalcev pri uporabi in plasiranju alarmnih sistemov in opreme zaradi nepopolne in neurejene zakonske regulative na področju alarmne tehnike. Tema ni bila izbrana naključno. V Jugoslaviji imamo trenutno 30 proizvajalcev alarmne tehnike, kar pa še ne pomeni, da so proizvedli tudi kvalitetni. Ponudba strateško tako pomembnega programa alarmne tehnike bi morala opravičevati ekonomski interes v zakonsko urejeni regulativi na zvezni ravni, ob zagotovljeni kvaliteti naprav in sistemov. To so večkrat poudarili tudi predstavniki delovne organizacije Avtomatike, ki je na razstavi z demonstracijo naprav in sistemov predstavila požarno zaščito, vplomno zaščito ter prenos in obdelavo alarmnih signalov (sistem PASO).

Hkrati so program alarmne tehnike predstavili tudi z referati: Miro Kosič — Princip izgradnje večnamenske alarmne centrale in Janez Petelinkar — Teleinformacijski sistem TI-30 v sistemu PASO.

Medtem, ko je Ivo Witzl, direktor področja za alarmno tehniko v TOZD Trzinje predstavil Iskro kot celoto, delovno organizacijo Avtomatiko in njen program integralne zaščite v alarmni tehniki.

Avtomatika, ki postaja vedno bolj

Priznanja Avtoelektriki

Eden izmed največjih poslovnih partnerjev novogoriški Iskri Avtoelektriki so prav gotovo Zavodi crvena zastava Kragujevac. Ta jugoslovanski avtomobilski giganti je pred kratkim praznoval že 130-letnico obstoja in delovanja. V znak tesnega medsebojnega sodelovanja je kot trajno priznanje za izjemen doprinos v razvoju Zavodov crvene zastave ta kolektiv dodelil kolektivu Iskre Avtoelektrike posebno priznanje.

Tudi Torpedo Reka, delovna organizacija za proizvodnjo traktorjev, motorjev, motornih vozil, opreme in odlitkov, je praznoval pomemben jubilej, 130-letnico uspešnega dela in poslovanja. Z njim sodeluje tudi Avtoelektrika, zato je ob tej priložnosti prejela posebno diplomu za dolgoletno uspešno poslovno sodelovanje.

Delovna organizacija TUP (tovarnica ugljanih proizvodov) »Nikola Mašanović« Dubrovnik je bila ustanovljena leta 1953, torej praznuje letos 30-letnico. Iskra Avtoelektrika sodeluje s to

priznan proizvajalec alarmne tehnike; poleg kvalitete skrbi tudi za servisiranje in vzdrževanje naprav, se je posvetovanja udeležila zato, da bi:

— predstavila čimbolj kompleten program alarmne tehnike s poudarkom na pridobivanju izvoznih poslov

— sodelovala pri pripravi predlogov za izdelavo predpisov in standardov na področju alarmne tehnike

— izmenjala izkušnje pri dosedanjem delu in pri uporabi alarmne tehnike s strani uporabnikov — sekretariata za notranje zadeve, štabov teritorialne obrambe in zavarovalnic

— se seznanila z delom ostalih proizvajalcev, doseženimi rezultati in načini reševanja te problematike.

Največ zanimanja sta med zveznimi, republiškimi in pokrajinskimi sekretariati za notranje zadeve, državne varnosti, predstavniki JLA in projektanti vzbudila sistem PASO in sistem kontrole pristopa, ki je trenutno še v razvoju.

Poleg glavne dejavnosti se je v teh dveh dneh sestal tudi upravni odbor in izdajateljski svet časopisa ALARM, tehnični odbor TO 79-alarmni sistemi se je iz odbora konstituiral v komisijo Zveznega zavoda na standardizacijo in organiziral sedmi redni sestanek, pripravljala pa se tudi konstituiranje Poslovne skupnosti proizvajalcev zaščitno-alarmnih sistemov in opreme.

Hkrati je bila dana in sprejeta pobuda, da bi tovrstna posvetovanja pripravili vsako leto, z željo, da bi bilo razstavljenih več delujočih eksponatov.

Tako bo naslednje, šesto posvetovanje 1984. leta prav tako v Zagrebu, v prostorih Tehničnega šolskega centra KOV »General armije Ivan Gošnjak«. Š.D.

delovno organizacijo že od vsega začetka (od leta 1960), predvsem na področju krtačk za alternatorje in zagnjalnice, to sodelovanje pa je tako tesno, da je ob pomembnem jubileju podelil TUP Nikola Mašanović Avtoelektriki za dolgoletno uspešno poslovno sodelovanje posebno priznanje.

Marko Rakušček

DO KIBERNETIKA

Mladinska volilna konferenca

V petek, 9. 12. 83. je bila v sejni sobi TOZD Številni volilna programska konferenca, kjer smo razrešili staro predsedstvo in izvolili novega. Podano je bilo tudi poročilo o delu OO v minulem obdobju in smernice za bodoče delo.

Osnovna organizacija je na volilno programski konferenci sprejela pro-

TOZD INDUSTRIJSKA
ELEKTRONIKA
KOSTANJEVICA

Uporabno diplomsko delo

Franc GLINŠEK je dobil nalogo v svoji temeljni organizaciji in kot diplomsko delo na Strojni fakulteti pri prof. Seljaku je zasnoval in konstruiral stroj za izdelavo žičnih uporov. Stroj se uporablja za izdelavo prve faze žičnih uporov, do zalivanja.

»Sama zasnova in konstrukcija sta šli kar hitro, do izdelave pa je šlo bolj počasi. Ni bilo enostavno nabaviti nekaterih standardnih delov, ki so uporabljeni.«

»Po kvaliteti se lahko stroj kosa s kakšnimi podobnimi?«

»Vprašanje je, če še kje uporabljajo take. Pravzaprav takega stroja ni. To je povsem na novo zasnovan izdelek, ni kopiran po kakšnem podobnem, služi svojemu namenu za našo tehnologijo. Njegova zmogljivost je okrog 2 milijona letno, kapaciteta naj bi bila dnevno okrog 10.000 žičnih uporov kosovno v eni izmeni.«

»Kdaj je stroj začel delati?«

»Približno mesec dni dela v tej obliki, je pa že prej delal v poskusni fazi.«

»Se kvari?«

»Sam stroj ravno ne, je pa potrebno vzdrževanje, saj so pri žičnem uporu taki materiali, ki obrabijo orodja, zato je seveda treba predvsem razne nože menjati, ko se obrabijo.« Dr

Nova Iskrina telefonska centrala v Črni gori

V mestu Tuzi, nedaleč od Titograda, so v soboto, 17. decembra 1983 izročili namenu Iskrino telefonsko centralo.

Ob 40-letnici AVNOJ in ZAVNO Črne gore in Boke, 40-letnici prve partijske celice v mestu Tuzi ter ob obletnici drugih pomembnih dogodkov v zgodovini Črne gore in Jugoslavije, so v mestu Tuzi blizu Titograda slovesno izročili namenu Iskrino telefonsko centralo Iskra 500 A, s 768 naročniki. Skupna vrednost centrale in objekta je približno 20 milijonov dinarjev.

Nova Iskrina centrala je prva od skupine central, ki jih bo kranjski kolektiv Telematike izročil kupcu v Titogradu do konca leta 1985 njihova skupna zmogljivost pa bo približno 15 tisoč telefonskih naročnikov.

Slovesnosti ob začetku delovanja nove centrale so se med drugim udeležili tudi predsednik Skupščine občine Titograd Slobodan Simović, podpredsednik skupščine Ratko Kalezić, predsednik Skupnosti PTT podjetij Jugos-

gram dela po komisijah, komisije pa niso izvajale programa, skratka niso živjele. Toda nismo bili docela nedelovni. Nekateri zastavljene akcije smo vendarle tudi izpeljali.

Na področju idejnopolitičnega usposabljanja smo poslali v MPŠ pet članov, od katerih so jo trije tudi uspešno končali. Dva mladinska smo tudi predlagali v ZK, dva sta končala sindikalno politično šolo, na dvodnevni seminarjih izobraževanjih je sodelovalo osem mladih iz TOZD, mladinskih delovnih akcij se je udeležilo sedem mladincev — daleč največ v DO. Sodelovali smo tudi v očistilni akciji tovarniškega dvorišča in na akciji na Žirovksem vrhu, vendar je bila udeležba skromna.

Aktivni smo bili tudi na športnem področju, vendar spet s slabo udeležbo, kakor tudi na izletu, ki ga je OO organizirala v Ptuj. Zanimarili smo tudi področje družbeno ekonomskih odnosov, kar pa naj bi se v bodoče spremenilo.

V bodoče naj bi zgolj aktivno delali na naslednjih področjih: nagrajevanje po delu, varstvo pri delu, inovativna dejavnost, vendar pa ne smemo pozabiti na ostale probleme, kot so stanovanjska problematika, kot drugo tudi na športne aktivnosti, informativna dejavnost, kultura ter SLO.

Poudarek bomo morali dati na evidentiranje v ZK, pravtako tudi v MPŠ, gledati bomo morali tudi na delo z mladimi delegati in sodelovati na volitvah v samoupravne interesne skupnosti.

Darja Porenta

ODBOR ZA GOSPODARJENJE ŠIROKE POTROŠNJE

Kritično o gospodarjenju s sredstvi

Med pregledovanjem rezultatov gospodarjenja v prvih devetih mesecih letošnjega leta so člani odbora za gospodarjenje podčrtali predvsem nekaj bistvenih ugotovitev. Zaključek tretjega trimesečja je ugodnejši, kot je bilo pričakovano, saj so k temu največ pripomogle v juliju dosežene nove cene izdelkov; sredstva, ki jih temeljne organizacije namenjajo za izplačevanje obresti še vedno naraščajo in so v tem trimesečju dosegle že 45 % vsote, naj bi jo po planu izplačali v letošnjem letu; DO kot celota je prekoračil rešitvski določil o višini osebnih dohodkov.

Sicer pa je bilo o gospodarjenju široke potrošnje izrečenih več kritičnih pripomb, ki so bile utemeljene z analizo o gospodarjenju delovne organizacije v zadnjih petih letih, torej od leta 1978 naprej.

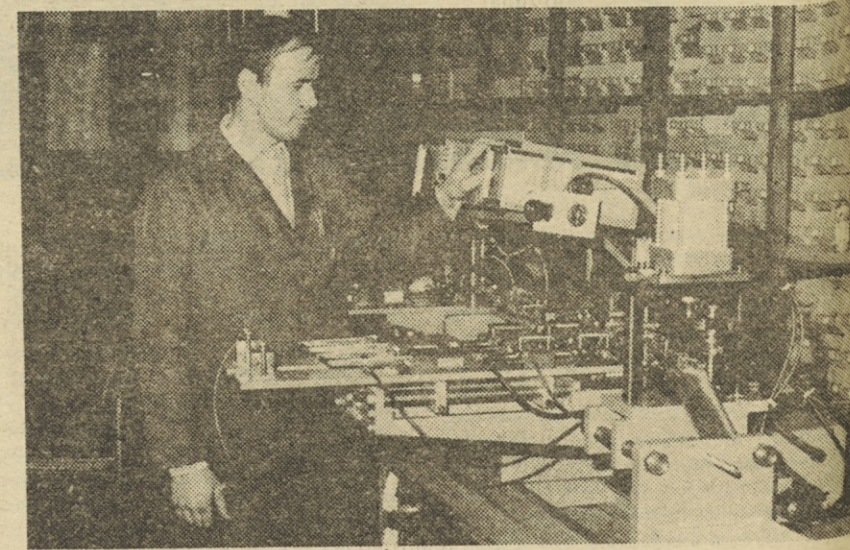
Iz tega gradiva je namreč razvidno, da široka potrošnja po doseganju dohodku stalno zaostaja tako za SOZD Iskra, za elektroindustrijo in gospodarstvom SR Slovenije. Pokrivanje uvoza z izvozom kaže na podoben položaj kot v slovenski elektroindustriji, pač pa je vseskozi opazno zaostajanje deleža akumulacije v dohodku — tako v primerjavi z Iskro, panogo, kot v primerjavi z gospodarstvom SR Slovenije.

Osebnih dohodki (kljub sedanjemu prekoračevanju resolucijskih določil) so v obravnavanem obdobju naraščali počasneje kot v celotni Iskri, vendar v približno enakem tempu kot v sloven-

skima elektroindustriji in celotnem gospodarstvu.

Na nedavnem sestanku odbora za gospodarjenje (bil je v Skofji Loki 7. decembra) pa so člani analizirali tudi sodelovanje z Iskro Commerce in izrekli nekaj kritičnih ugotovitev zlasti o vprašanju svobodne menjave dela in povezanosti stroškov Iskre Commerce z opravljenim delom.

Na dnevnem redu je bila tudi obravnava samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev zaradi skupne proizvodnje na družbenoekonomskih osnovah skupnega dohodka med beograjskim Brodimpexom in DO Iskra široka potrošnja. Odbor je menil, da ni ovir za sprejem tega sporazuma. Člani so bili brez pripomb tudi na poročilo o izvajanju sanacijskega programa v TOZD Tovarna gospodinjstev aparatov iz Reteč.



Franc Glinšek ob svojem stroju!

slavije Čagarović Vučić, predsednik Ustavnega sodišča Črne gore Momčilo Vučić, član predsedstva Črne gore Miro Popović, predsednik poslovnega odbora DO PTT Titograd Veselin Popović, direktor poštnih hranilnice Jakob Berić, z Iskrine strani pa vodja prodaje javnih sistemov v DO Telematika Tihomir Štetner in direktor predstavništva Iskre Commerce v Titogradu Radomir Vukčević.

LD

ZAHVALA

Sodelavcem I. delavnice Tovarne sestavnih delov v Iskri Kibernetiki se iskreno zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj. Želim jim še veliko uspehov in sreče v novem letu.

Viktor Sajevec.

SOZD ISKRA,
Izobraževalni center
Ljubljana

razpisuje:

Temeljni seminar za pripravo opravljanja strokovnega izpita delavcev za delo v zunanjetrgovinskih poslih

v času od 5. 3. do 17. 3. 1984
v Radencih

Delavci, ki opravljajo posle zunanjetrgovinskega prometa morajo imeti po zakonu o prometu blaga in storitev s tujino ustrezno strokovno izobrazbo in morajo izpolnjevati druge pogoje, ki jih določijo Gospodarska zbornica Jugoslavije v sporazumu z gospodarskimi zbornicami republik in avtonomnih pokrajin (Ur. l. SFRJ 9-78). Za delavce, ki so dolžni opraviti strokovni izpit organiziramo kot pripravo za izpit razpisani seminar.

Opravljeni strokovni izpit, ki je pogoj za delo v zunanjetrgovinskih poslih je hkrati tudi POGOJ ZA VPIS V 6. ZUNANJETRGOVINSKO ŠOLO V ISKRI.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

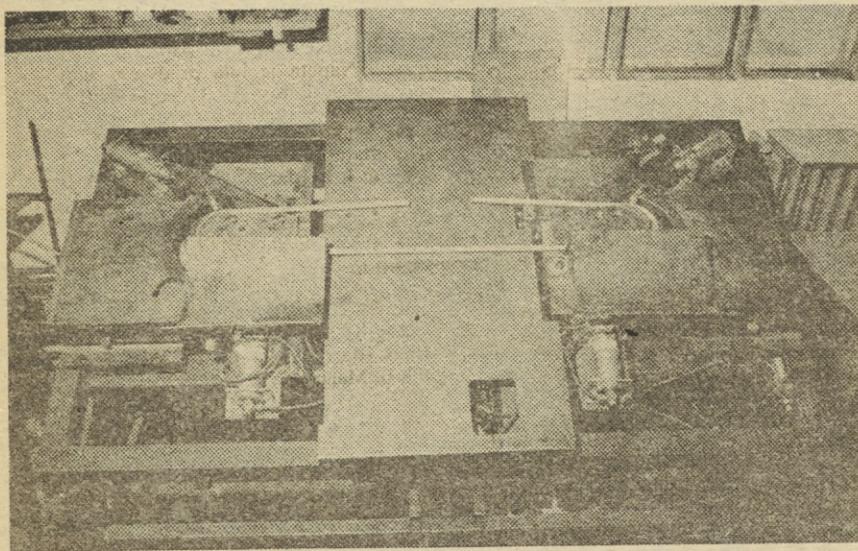
- zunanjetrgovinsko poslovanje,
- zunanjetrgovinski in devizni režim SFRJ,
- pravni posli v zunanji trgovini,
- plačilni promet s tujino,
- mednarodni transport in transportno zavarovanje,
- carine in carinsko poslovanje,
- družbenopolitične in družbeno ekonomske osnove ureditve SFRJ ter družbena zaščita.

ČAS IN KRAJ: Seminar se bo začel 5. 3. 1984 v Radencih.

NOSILEC PROGRAMA: Gospodarska zbornica Slovenije z izvajalci: VEKŠ, Maribor, Ekonomska fakulteta, Ljubljana in DU Boris Kidrič.

CENA: Cena seminarja je 6.500 din. Navedeni znesek bodo TOZD in DSSS v plačale na naslov Gospodarske zbornice, na podlagi podpisane prijavnice kandidata. Plačilo penzijskih in potnih stroškov uveljavljajo kandidati v svoji organizaciji. Cena za opravljanje strokovnega izpita znaša 1.800 din.

PRIJAVE: Prijavnice naročite na telefon (061) 222-212, oziroma v Izobraževalnem centru SOZD Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3-XI in izpolnjene vrnite na isti naslov, najkasneje do 15. 2. 1984. Kasnejših prijav v nobenem primeru ne bomo mogli sprejeti.



TOZD Antene, Vrhnik — V času, ko je do inozemske opreme zelo težko priti, še kako prav pride domača iznajdljivost. Lep primer — pravzaprav le eden od mnogih, ki smo jih v zadnjem času zabeležili v vrhniški Tovarni anten in antenskih naprav — je naprava za krivljenje dipolov TV anten. Dragocen delovni pripomoček so v celoti izdelali doma iz domačih materialov in brez kakršnegakoli uvoženega znanja. Na prava seveda deluje brezhibno in krepko pripomore k večji produktivnosti.

Upamo, da bomo plan zpolnili

Pred nami so rezultati devetmesečnega poslovanja. Za DO ZORIN smo o tem povprašali Marjana Trojarja, IPO te delovne organizacije.

Finančni rezultati za celotno delovno organizacijo kažejo, da smo v prvih devetih mesecih z realizacijo nekoliko stajali za planom. Celotni prihodek smo dosegli s 73,5 %, prav tako pa so našali materialni stroški v enakem stopnjem. Dosegli smo 73,3 % planirane dohodka. Brutto masa za osebne dohodeke je rasla skladno z doseženimi finančnimi rezultati, razporedili smo 3 % planiranih sredstev. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, smo raste z indeksom 124,7, to pa je kasneje, kot je v SOZD Iskra. Naše, večina naših TOZD, ki pridobijo dohodek s svobodno menjavo dela TOZD Iskra, se v rasti osebnih dohodkov primerja s povprečno rastjo v TOZD.

Tudi v zaposlovanju, tako po številu delavcev, ali po opravljenih urah nekoliko zastajamo za planom. Zaposlovanje smo dosegli s 97 %. Vsi ti kazalci veljajo za celotno delovno organizacijo, plan po posameznih TOZD pa je nekoliko bolj raznolik.

Biro za industrijski inženiring, ki večinoma prihodka realizira s prodajo zunaj, je svoje planske napovedi presejal. Poleg rednega poslovanja je v tem obdobju razrešil staro, nedokončano delo, in si s tem pridobil dodaten prihodek.

V TOZD CAOP z realizacijo stajajo za planom. Vzrokov za to stanje je več. Visoka postavka stroškov so materialni stroški, predvsem najemnine in plačila storitev v Republiškem računskem centru. Prav materialni stroški so hitreje naraščali, kot so predvidevali.

Del prihodka in dohodka je izpadel zaradi nerealiziranih razvojnih nalog. Pogodbe za projektne naloge, to je razvojne naloge v SOZD so bile podpisane zelo pozno. Čeprav je delovni svet SOZD Iskra plan SOZD sprejel v februarju, so bile omenjene pogodbe podpisane šele v drugi polovici leta. Logična posledica kasnega podpisovanja.

TOZD TV, PRŽAN

Srečanje z upokoje

Podobno kot v prejšnjih letih so tudi pred zaključkom letošnjega delavci Tovarne TV sprejemnikov povabili medse upokojene sodelavce. Tradicionalno vabilo tovarne ni našlo na gluh ušesa tistih, ki so z delom v najtežjih zasih pripomogli do razvoja tovarne — odzvalo se mu je skoraj 130 nekdanjih pržanskih Iskrašev.

TOZD TGA, RETEČE

Letošnji delovni jubilarji

V teh dneh praznujejo delovne jubileje 10, 20 in 30-letne delovne dobe naslednje delavke in delavci Tovarne gospodinjskih aparatov iz Reteče:

10 let delovne dobe:

Ana Bergant, Janez Toni, Srečko Luštrik, Zlatko Kos, Renata Peterc, Justina Čarman, Milka Miškovski, Milunika Črček, Janez Kuralt in Drago Ribarič.

20 let delovne dobe:

Ivan Čadež, Jože Jamnik, Kosta Stjepanovič, Olga Rugelj, Amalija Rant, Ivanka Rant, Martina Koplan, Dragica Pogačnik, Franc Nose, Hasiba Tahirovič, Ljudmila Igličar, Marinka Mravljica, Anica Rupnik, Slavka Kos, Anica Nikolič, Anica Jugović, Marija Hajnrihar, Marica Novinc in Martin Selak.

30 let delovne dobe:

Ivanka Jakič, Minka Pustovrh, Anica Jagodic, Ana Tavčar, Anton Zakotnik in Angelca Štauta. SF

pisovanja pogodb je bila v tem, da je delo na teh nalogah pred podpisom pogodb potekalo manj intenzivno, nekaterih nalog pa nismo začeli. Na tako premaknitev nismo bili pripravljeni in je razumljivo, da zamujenega v celoti nismo mogli nadoknaditi. Škoda je dvojna; predvidene kapacitete so bile manj izkoriščene in še naloge ne bodo končane v letošnjem letu.

Poleg navedenih glavnih razlogov je bil npr. tudi razlog čisto administrativne narave. Zaradi kasnitve obvestila o dinarskih prilivih je ostal neizpolnjen del terjatev do naših naročnikov.

V INDOK centru in Standardizaciji je realizacija tudi malenkostno zaostala za planom. Tudi v teh dveh TOZD je poleg rasti porabljenih sredstev razlog tudi v nerealizaciji izterjav.

V TOZD Standardizaciji pa je del prihodka izpadel, ker izvajajo razvojno nalogo, ne morejo pa opravljenega dela ustrezno fakturirati in speljati kreditna sredstva v prihodek. Enak primer je tudi v BII. In kako predvidevate, da boste letni plan dosegli.

V DO ocenjujemo, da bomo na koncu leta plan dosegli. Najtežje bomo nadomestili izpad, ki je nastal na projektnih nalogah, prav tako ne moremo računati na prihodek iz kreditnih sredstev za razvojne naloge.

Kljub pogumno planirani stopnji rasti porabljenih sredstev ugotavljamo,

materialni stroški naraščajo hitreje in sicer predvsem zaradi vedno dražje literature in računalniških storitev.

Prav tako se tudi poraba dohodka še vedno povečuje. V strukturi celotnega prihodka imamo danes za okoli 36,5 % materialnih stroškov, poraba dohodka 13,7 % in osebni dohodki 34,5 %. Zadnja postavka in akumulacija v strukturi padata, prvi dve pa naraščata.

Ob tem moramo povedati, da sta v večini naših TOZD prihodek in dohodek limitirana s planskim dogovorom na ravni SOZD Iskra ter ga med letom ne moremo presegati, lahko ga ne dosegamo. Cen storitev med letom ne moremo spreminjati. Ugotavljamo pa, da nenehno zaostajamo, saj realizacija v SOZD Iskra povprečno presega planske napovedi za 10 % točk. Ta razlika se nam kumulira iz leta v leto in tem večji je delež združenih nalog, ali dejavnosti v prihodku, hitreje TOZD zaostaja. Razporejanje tistega dela dohodka, ki je omejen z družbenim dogovorom, poteka v skladu z njegovimi dohodki.

V zadnjem obdobju smo poleg drugih nalog v naših TOZD veliko časa namenili pripravi za namestitve skupnega računalnika v PPC. Pri reševanju problematike v zvezi z nabavo skupnega računalnika, to je, adaptacija prostorov v kleti I in organiziranje ekipe, ki bo z računalnikom delala, nam pomagajo in znami sodelujejo predvsem Iskra Commerce in Invest servis.

MAK



Upokoje na sprejemu v TOZD TV Pržan.

Čeprav marsikoga med njimi ločijo od nekdanjega delovnega mesta že dolga leta, pa je bilo ob srečanju nekdanjih sodelavcev nemalo vzklikov in podoživljanj, ki so pokazala, da na svojo Iskra še malo niso pozabili. Prav vse jih je zanimalo; kako delajo dandanašnji, kakšen je sedanjí proizvodni program, kako je urejeno to in ono. Zato so si povabljeni najprej ogledali proizvodne prostore, kjer so izkoristili

priložnost za razgovor s kolegi, ki danes delajo na njihovih delovnih mestih, in seveda primerjali sedanje razmere s tistimi izpred let.

Po ogledu tovarniških prostorov je bilo na vrsti — kot je na Pržanu tradicija — družabno srečanje s skromno zakusko in priložnostnimi darili. In seveda v zaključku ena sama skupna, velika želja, da bi se ob letu zopet videli.

SF

TURNIR NA ČAST DNEVA REPUBLIKE IN JLA

Tesna zmaga Iskrinih šahistov

Šahovsko društvo Iskra je v počastitev praznika republike in dneva JLA organiziralo že deveto tradicionalno srečanje. Končni rezultat je bil 30:27 za šahiste Iskre. Najzanimivejši dvoboji so bili kakor vsako leto, na prvih desetih in tudi dvajsetih deskah.

Posamični rezultati so bili:

1. Matjaž Justin: Mirko Jukič 0:1; 2. Vojko Srebrnič: Dejan Nestorovič 0:1; 3. Bojan Peršl: Jasmin Smilbegovič 1:0; 4. Igor Horvatec: Stanko Nikolič 0:1,5; Jože

Miklavac: Mirko Šribar 0:1; 6. Mitja Sila: Rade Micić 1:0; 7. Anton Ribič: Darko Rak 1:0; 8. Stane Rijavec: Milan Šutanovič 1:0; 9. Drago Čopić: Nenad Repac 0,5:0,5; 10. Marjan Butala: Boris Ilc 1:0; Rezultat 5,5:4,5 za prvoimenovane igralce Iskre. 11. Živorad Andrejič: Nadež Albanez 0,5:0,5; 12. Dušan Olaj: Miroslav Simić 0:1; 13. Staš Kalaš: Joško Iskra 1:0; 14. Dušan Merlini: Stevan Pečič 0:1; 15. Vito Šoukal: Ivan Pakač 1:0; 16. Andrej Erman: Igor Štruel 1:0; 17. Jože Špende: Milovan Oračanin 1:0; 18. Bogdan Brezigar: Zvonko Vlahović



Sklepi 2. izredne seje DS SOZD Iskra

(9. december 1983)

Na osnovi podane obrazložitve predsednika strokovne skupine, predsednikov podkomisij, predloga odbora za finance in predloženega gradiva ter posredovanih pripomb delegacij in razprave na seji, sprejme DS v soglasju s podanimi stališči delegacij, soglasno naslednje sklepe:

1. DS soglaša, da predloženi elaborat za sistemsko rešitev problematike DO Elektrozveze predstavlja realno osnovo za zadovoljivo sanacijo vključenih proizvodnih programov. Strokovna skupina naj elaborat dopolni še z napovedjo možnosti trženja vseh programov.

2. DS zadoljuje strokovno skupino in skupne podkomisije, da nadzirajo izvajanje oz. po potrebi izvedejo v elaboratu vsebovane predloge.

3. DS naroča strokovni skupini, da s pomočjo imenovanih bilateralnih predajno-prejemnih komisij v smislu predloga izdela ustrezne elaborate za prevzem programov na dan prevzema, vendar najpozneje do 31. 3. 1984. Pri tem je treba upoštevati realne dokončne rezultate posameznih programov na podlagi ugotovitev skupnih inventurnih komisij in zaključnih računov sedanjih nosilcev programov. Predlagane razlike med takimi ugotovljenimi rezultati in predvidevanji v sedanjem predlogu bodo vključene in obravnavane v dokončnem predlogu finančne sanacije po enakih kriterijih in na enak način, kot so vsebovani v elaboratu.

DS opozarja, da je predlagana finančna sanacija samo eden izmed temeljev za boljše gospodarjenje v prihodnjih letih, za celovito sanacijo pa je potrebno aktivirati tudi vse ostale poslovne funkcije kot je to navedeno v skupnem delu elaborata.

4. DS zadoljuje KPO SOZD in Iskra banko, da se aktivno vključita v pridobivanje dodatno potrebnih finančnih sredstev za sanacijo namenskih programov pri Zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo, za sanacijo ostalih programov pa pri bankah in drugih virih.

5. DS meni, da predloženi elaborat daje hkrati osnovo za sanacijo TOZD TTS. Zato izjemoma odobrava TOZD TTS 51 mio din kot 13-mesečni sanacijski kredit za pokritje izgube po zaključnem računu iz leta 1982, s čimer se tej TOZD zagotavlja izplačilo osebnih dohodkov v skladu s samoupravno dogovorjeno višino.

Po dokončnem prenosu programov v skladu z elaboratom se 13-mesečno posojilo vključi v odpis sanacijskih kreditov skupaj z ostalimi predlaganimi odpisi sanacijskih kreditov za leto 1981, 1982 in 1983 v breme rezervnega sklada SOZD Iskra.

6. DS zadoljuje Iskra banko, da skupaj z DO Elektrozveze formulira zahtevek Skladu skupnih rezerv gospodarstva Skupščine občine Šiška za odobritev dolgoročnega sanacijskega kredita v višini 42 mio din za pokritje izgube TOZD TTS po zaključnem računu iz leta 1982.

7. Veljavnost predloženega elaborata je pogojena s pridobitvijo pozitivnega soglasja namenskega kupca.

8. DS iz zdravstvenih razlogov razreši dosedanjega predsednika strokovne skupine Iva Klešnika in namesto njega imenuje za predsednika Staneta Preskarja.

9. Elaborat se z vsemi dopolnitvami dostavi delavskim svetom DO, vključenih v razreševanje problematike DO Elektrozveze.

Strokovna skupina naj izdela tudi plan nadaljnjega dela, tako da bo možno referendum izvesti do konca marca 1984, pri čemer pa morajo te DO izdelati gradivo za razpravo najkasneje do 15. 2. 1984.

Koordinacijo vseh nadaljnjih aktivnosti vodi strokovna skupina ob sodelovanju podkomisij.

10. DS zadoljuje Iskra banko, SOZD Iskra in vse DO Iskre, da se aktivno vključijo v razreševanje devizno-plačilne bilance programov DO Elektrozveze v okviru novih subjektov — DO prevzemnic.

Na predlog KOS SOZD Iskra imenuje DS organizacijski odbor za proslavo dneva Iskre — dneva borca v letu 1984 v sestavi:

— za predsednika odbora

Jože Čebela, predsednik DS SOZD

— za člane odbora

Boris Lasič, predsednik KPO SOZD

Janez Kern, predsednik KOS SOZD

Tone Orožim, predsednik ZB SOZD

Janja Žlebnik, predsednica ZSM SOZD

Miloš Pavlica, sekretar DPO SOZD

Meta Maksimovič, stiki z javnostjo v SOZD

Marjan Dvoraček, PO DO Invest servis

in iz DO Iskra Commerce, kot organizatorja proslave v letu 1984

Simon Primožič, PO DO

Franc Borko, PO DO

Franc Hudej, PO DO

Ivo Vrtič, predsednik ZS DO

Julij Novljan, predsednik ZB DO

Jože Mokorel, predsednik ZSM DO

Jaka Škrbine, marketinška dejavnost DO

DS poziva vse organizacije združenega dela Iskre, da do skrajne meje varčujejo z uporabo električne energije in dosledno upoštevajo predpisane varčevalne ukrepe. Ustresen poziv naj se objavi tudi v naslednji številki glasila Iskra.

DS sprejme na znanje informacijo o sklicu naslednje redne seje, ki je predvidena 28. 12. 1983.

0:1; 19. Dane Černe: Rade Mandić 1:0; 20. Anton Jerina: Jan Samec 1:0 itd.

Na prvih dvajsetih deskah je bil rezultat 12:8 za Iskra. To je bila dosedaj najtežja zmaga. Točke so nabirali starejši izkušeni igralci. Pohvaliti moramo pa tudi resen pristop k šahovski igri 10-letnega Iztoka Jelenca, ki je nesrečno izgubil.

Šahisti Iskre, ki so se osvojili točke: Ciril Kečelj, Rudi Pergovnik, Tomaž Mariniš, Jurica Zadavec, Lado Anžur, Ivan Lesar, Franc Jakše, Branko Čopić, Drago Žižek, Igor Lunder, Slavko Fon, Igor Dubrovski, Srečko Kalajdžić, Milorad Knežević, Andrej Sterle, Miran Koprivc, Remizirali pa so: Ljubo Ugren, Alojz Deželak, Drago Pergar, Janko Hribnik. Bogdan Brezigar

ISKRA — AVTOMATIKA

Tek štafet Brdo '83

Člani tekaške sekcije Iskra — Avtomatika smo se za konec tekaške sezone 27. 11. 1983 udeležili 88 km dolgega štafetnega teka na Brdu pri Kranju v spomin na 88 let tov. Tita. Ekipo je sestavljalo osem članov, od katerih je moral vsak preteči 11 km po gozdnih poteh v neposredni bližini rezidence.

Po dopoldanskem čemernem vremenu je popoldan pričelo deževati, tako da je zadnjo polovico ekipe na progi krepko namočilo. Vendar smo s trmo, ki je nam tekačem ne manjka, pritekli do cilja v šestih urah. Med 38 ekipami iz cele Slovenije smo zasedli 29. mesto.

Po zaslugi službe za marketing smo nosili majice z napisom ISKRA — Avtomatika. Organizatorju prireditve in ostalim tekmovalcem, ki so hvalili Iskra zaradi posluha za rekreacijo svojih delavcev, nismo posebej razlagali, da si sami plačujemo prevoze in štartnine na tekmah.

S celotno rekreacijo smo člani tekaške sekcije pridobili solidno osnovo za tek na smučeh, ki že trka na vrata. Torej, nasvidenje na snegu!

Janez Srše

Končano prvenstvo v kegljanju

Kegljaški krožek Iskra — Napajanja je organiziral, kot že več let zapored, tekmovanje v kegljanju za člane krožka in kolektiva. Zanimanje za tekmovanje je bilo precejšnje, saj se je prijavilo 32 tekmovalcev (okoli 10 % zaposlenih moških), slabša pa je bila udeležba pri ženskah, kjer se je prijavilo le 6 tekmovalk. Tekmovalci so opravili najprej dva nastopa po 100 lučaje, najboljših 8 pa še dva nastopa po 100 lučaje v finalu. Tekmovanje je bilo razburljivo, saj sta se v finale uvrstila dva tekmovalca, na katere ni nihče računal pa tudi na prvih mestih so bile stalno prisotne spremembe.

Tekmovalke so opravile 4 nastope po 100 lučaje. Napeta je bila predvsem zadnja tekma, kjer je tretjevrščena lovila drugo in so zadnji lučaji odločali o uvrstitvi.

Rezultati

Moški: Jože Blažič 1757, Avgustin Avbar 1707, Jože Golgovšek 1677, Brane Štanc 1627, Miro Miljan 1608, Simon Štampek 1577, Stane Juvanc 1573, Janez Kastelic 1537, itd.

Ženske: 1. Angelca Dalmacija 1628, 2. Andreja Rifelj 1413, 3. Milena Florjančič 1406, 4. Marija Vidic 1362, 5. Meta Sotirov 1099, 6. Marjana Vidmar 985.

Avbar Avgustin

ZAMENJAVA PLAŠČA

Upokojenka tovarne ISKRA, ki je na vsakoletnem srečanju upokojenec pomotoma zamenjala črn plašč ASTRANAN, naj ga pride zamenjati v tovarno ISKRA LABORE — restavracija

Milka Pokorn

OB RAZSTAVI KLUBA INOVATORJEV ISKRE

Prvič odkar obstaja Klub smo se odločili, da del svojih izdelkov pokažemo na razstavi. Ti izdelki niso inovacije, a vendarle pokažejo precejšnjo mero znanja in spretnosti pa tudi domišljije posameznikov. Da se člani kluba izobražujejo na različnih šolah in stopnjah ter imajo zelo različne interese, se vidi tudi v raznolikosti njihovih izdelkov — tako po kvaliteti izdelave, kot po zahtevnosti. V grobem pa ti izdelki pokrivajo vsa področja elektronike, od zabavne elektronike pa do uporabe mikroprocesorjev za različne namene. Predvsem zaradi težav z uvozom in visokih cen se mnogi odločajo za razne Hi-Fi opreme.



Zgoraj: motiv z razstave Kluba inovatorjev — desno zgoraj: ojačevalnika Saše Jankoviča in Stojana Gorupa, spodaj desno: monofoni glasbeni sintesizer Stojana Gorupa.

Iz tujega strokovnega tiska
Steklena vlakna

Uporabne možnosti steklenih vlaken se bodo v prihodnje zelo razširile. Strokovnjaki menijo, da bodo izpodrinila dosedanje kable ne samo v telekomunikacijah, marveč tudi pri merilni tehniki, krmilni tehniki in drugod. Leta 1990 naj bi instalirana steklena vlakna že zajela vrednost 475 milijonov dolarjev, medtem ko so lani dosegla vrednost 47 milijonov dolarjev. Pričakujejo, da bo v prihodnje 42% vlaken uporabljenih v obrambni tehniki, 17% v procesni in tehniki avtomatiziranih obdelovalnih strojev, 15% v računalništvu, 10% v medicinski tehniki, 9% v gospodarstvu in upravi ter 7% v tehniški splošne rabe. Sodelovanje bo leta 1990 potekalo predvsem med proizvajalci steklenih vlaken, kablov in polprevodnikov.

Roboti

Današnji roboti imajo inteligenčni kvocient 70, tako trdi predsednik japonskega podjetja za proizvodnjo robotov Dainichi Kiko. Roboti izpolnjujejo za zdaj samo preproste naloge. Če nalete na oviro, ko ne znajo razrešiti. Za to bi rabili inteligenčni kvocient 80 do 90. Že z razpoložljivimi senzorji pa je mogoče ta kvocient sedaj dvigniti na blizu 90.

Kar 48% ljudi na svetu ima inteligenčni kvocient 90 do 110. Današnji kvocient robotov ima samo 15% prebivalcev sveta in ga lahko ocenimo pri ljudeh kot skromnega do takšnega, kot ga imajo duševno prizadeti. Le-teh je na svetu samo 5%. Čeprav bi roboti s pomočjo senzorjev zaznali okolico, še dolgo ne bi mogli govoriti o inteligenci, ki jo ima 18% prebivalstva sveta. Inteligenčni robot bi moral biti takšen, da ga ne bi bilo treba programirati, če bi bil vključen v proizvodnjo. Za genialnega robota pa bi smatrali stroj z inteligenčnim kvociantom 140, kot ga ima 1,5% prebivalcev sveta.

Digitalni barvni televizor

Ameriško podjetje ITT propagira prvi digitalni barvni televizor na svetu, imenovan Digivision. ITT navaja v oglasu, da digitalna računalniška tehnologija ne krmili samo intenzitete svetlobe, kontrasta, tona, sinhronizacije itd., marveč tudi v celoti digitalno obdela sprejem, to je slikovne in tonske signale. Prednosti nove tehnike so tele: kakovost slike z leti ne pojenja in ostaja takšna, kot je bila prvega dne. Vdelanemu računalniku že v tovarni zapišejo v pomnilnik podatke za optimalno barvno reprodukcijo. Elektronika nato izravnava sleherna odstopanja od idealnih vrednosti.

Približno 300 sestavnih delov se ne more več pokvariti, ker jih preprosto ni več. Nalomešča jih računalniška tehnologija, ki pa ne pozna obrabe, staranja.

Kakovost zvoka je izredna in je boljša, kot jo zazna človeško uho. Za to skrbita dva boks, oziroma šest zvočnikov. Digivision ima vdelan tudi videotekst-decoder. Seveda ima novi digitalni televizor tudi moderno daljinsko upravljanje na temelju infrardečega valovanja.

Sončne pege

Vremenske razmere na zemlji so močno podvržene različni intenziteti sončnega sevanja. Vsakih 11 let je minimum, nato pa maksimum sončnih peg. Ob maksimumu nastaja močna magnetna polja, ki ovirajo izžarevanje energije na soncu.

Sončna energija pa vpliva med drugim tudi na ionosfero, električno nabito plast zemeljske atmosfere, ki je odločilna za odboje radijskih valov določenih frekvenčnih območij nazaj na zemljo. Ionosfera je tako samo vsakih 11 let optimalno na voljo za kratkovalovne radijske zveze. Pri dobri ionosferi so močne povezave na visokih frekvencah, medtem ko je pri slabi ionosferi, oziroma pri minimumu sončnih peg na voljo manj frekvenčnih območij. Strokovnjaki govorijo takrat o frekvenčni suši.

Leta 1987. bo spet minimum, zato strokovnjaki že vnaprej opozarjajo na omejene možnosti in svare pred »radijsko katastrofo«.

Part — time

Part—time je način kmetovanja, pri katerem se kmetje le delno posvečajo kmetijstvu in so hkrati zaposleni tudi pri drugih delih, od katerih dobivajo pretežni del svojih dohodkov. Pri nas jim pravimo polkmetje.

Polkmetje so se razširili zaradi nagle industrializacije in skromnih, oziroma razdrobljenih kmetijskih površin predvsem po drugi svetovni vojski. Tudi pri nas na Slovenskem jih je veliko (tudi v Iskri) in naprej obdelujejo skromne kmetije za svoj dopolnilni zaslužek.

V sosednji Italiji imajo približno 3 milijone 200 tisoč kmetij, od tega je 60% polkmetov, čeprav je italijanska agrarna politika usmerjena na podporo čistim kmetom.

Podobno ekonomsko politiko vodijo tudi v Zahodni Nemčiji, Nizozemski in Belgiji. V teh državah število polkmetov stalno narašča. Kmetijstvo zagotavlja visoke dohodeke, predvsem z racionalnomehanizacijo, zato kmetom ni potrebno iskati dodatnih dohodkov.

V drugih industrijsko razvitih državah, kot so Japonska, Španija, Francija, Avstrija, Švica pa je part-time v razmahu. Odločno naklonjeni polkmetom so v ZDA in Kanadi. V ZDA podpirajo part-time, ker menijo, da se polkmeti zadovolji z nižjimi zaslučki, ker ima še druge dohodeke in zato učinkovito pripomore k počasnejšemu naraščanju cen kmetijskih pridelkov.

Ne glede na to kaksna bo prihodnost part—time pa je jasno, da so polkmetje poroki neposredne povezanosti z zemljo in marsikje ohranjajo narodno zavest, zlasti v slovenskem zamejstvu.

Nova TV slikovna cev

Nekaj ameriških in celo evropskih proizvajalcev se pripravlja, da bodo naslednje leto začeli s proizvodnjo novega sistema televizijske barvne slikovne cevi. Cev bo boljša, zanesljivejša pa tudi cenejša. Osrednji del novih cevi bodo mimaturni magneti, ki bodo kontrolirali elektronske snope na zaslonu. Manjši magneti bodo omogočili, da bo televizor deloval z nižjimi napetostmi, kar bo podaljšalo življenjsko dobo slikovnih cevi. Slika bo svetlejša in ostrejša, cena sprejemnika pa za 3% nižja.

Slikovno cev, imenovano Coty-29 (combined optimum tube and yoke), je prva izdelala ameriška RCA.

Zbral, prevedel in priredil Marjan Kralj

Na razstavi smo lahko videli precej teh naprav. Med njimi je prav gotovo izstopal ojačevalnik Saše Jankoviča, ki je tako po izgledu kot po delovanju videti kot profesionalen in ne zaostaja za podobnimi uvoženimi izdelki. Začetniki se običajno odločajo za izdelavo enostavnejše in predvsem praktično-uporabne naprave, zato smo na razstavo postavili nekaj digitalnih ur z alarmom. Posebno velja omeniti izdelek Edija Fabiana, ki bi bil zaradi enostavne konstrukcije in zanesljivega delovanja že kar primeren za serijsko izdelavo.

Naravna vizija vsakega amaterja je, da bi si sčasoma opremil lastni laboratorij. To nagnjenje so pokazali člani kluba z izdelavo uspešnih prototipov usmernikov, funkcijskih generatorjev ter raznih merilnikov. Obid Stojan je za potrebe klubskega dela izdelal generator funkcij, ki se je v praksi zelo dobro obnesel. Na razstavo smo prinesli tudi 15 MHz osciloskop, ki smo ga sami sestavili in kalibrirali. Dele zanj nam je odstopila Iskra — tovarna elektronskih instrumentov, Horjul.

Velike pozornosti obiskovalcev je bil deležen tudi monofoni glasbeni Sintetizer, ki je bil zaradi izgleda in natančne izdelave prava paša za oči. Zaradi mnogih zanimivih izdelkov so ostala mala vezja v steklenih vitrinah brez zaslužene pozornosti. Čeprav nedokončana tiskana vezja laiku ne dajo nič, razen zanimivega optičnega učinka, pa so se oči strokovnjakov takoj ostavile na Iskrinem mikroprocesorju EMZ 1001, ki ga je izdelovalec uporabil za krmiljenje PLL vezja pri UKV FM primopredajniku za 144 MHz. Predvsem zaradi imena so se obiskovalci ustavili pri »iskalcu« min, ki pa sicer še ni v celoti dokončan. Klub temu se je pokazalo, da je v Iskri eden najbolj iskanih predmetov.

Čeprav smo pričakovali, da bo razstava zanimiva in si jo bo marsikdo z veseljem ogledal, pa nismo računali na takšen odziv. Mnogi obiskovalci so se zanimali za konkretne izdelke, povpraševali o načrtih, modrovali o tem kaj bi bilo mogoče oziroma celo primerno za proizvodnjo, tako, da smo navezali več koristnih in obojestransko zanimivih stikov. Zato si nadejamo tudi konkretnih rezultatov. Mislimo, da je bila razstava koristna tako za Klub kot za Iskro, saj smo pokazali kaj zmoremo in mislimo, da bi lahko ob dobrem tehničnem sodelovanju s strokovnjaki Iskre storili še veliko več.

Ob tej priliki bi se ponovno zahvalili delavcem različnih TOZD Iskre, ki so nam odstopili manj vreden material in celo nekaj instrumentov. Hkrati pa na prošamo TOZD, ki so nam obljubili že odpisane instrumente, da nam jih čimprej pošljejo. Stipendisti Iskre

DO AVTOMATIKA
Obvestilo!

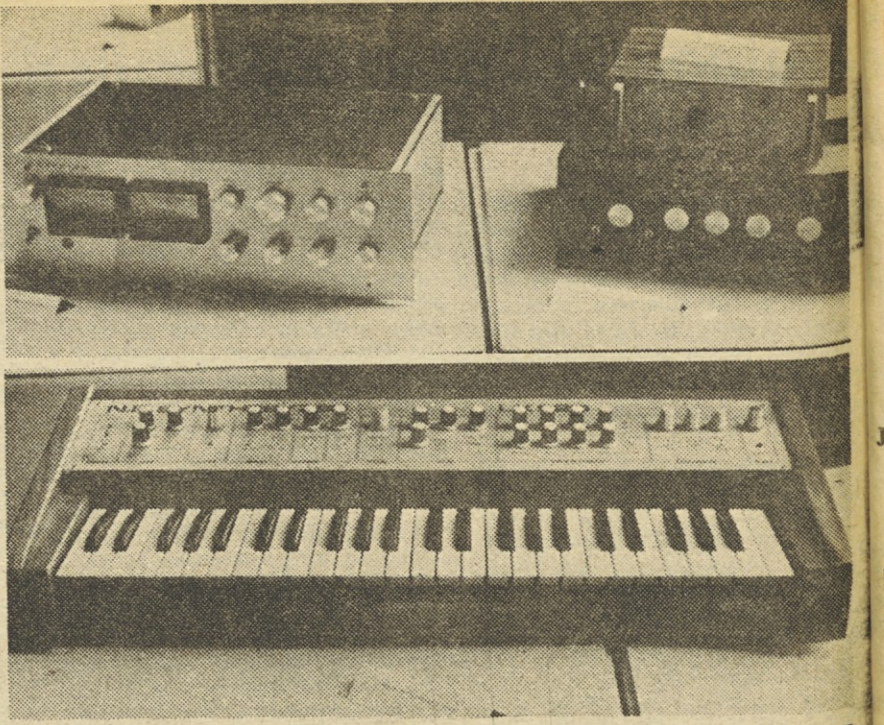
Vse delavce delovne organizacije Avtomatika obveščamo, da se lahko: — vsak torek od 20. do 22. ure v telovadnici osnovne šole Danilo Kumar (Bratovševa ploščad) — in vsako-sredo od 18.30 do 20. ure v telovadnici osnovne šole France Bevk (pri Ljubljanskih mle-karnah) udeležijo treninga badminton.

Obvestilo
smučarjem

Člane smučarske sekcije PD Iskra in ostale interesente obveščamo, da si lahko nabavite nove smučarske izkaznice in nalepke za sezono 1983/84, v PPC — Trg revolucije 3, pri tov. Matotek (vsak dan od 13.-15. ure).

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektrono, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana
— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.
— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Milan Krapež (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.
— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.



Časopisne novice

Z dograditvijo prizidka bo mogoče v novomeški pošti bistveno razširiti zmogljivosti. Prvotno je načrtovala skupno gradnjo z bodočo blagovnico na Novem trgu, ker pa je gradnja blagovnice začasno odložena, je bila pošta primorana spremeniti načrt in samostojno zgraditi prizidek. Že po novem letu bodo delavci Iskre pričeli montirati opremo za 4.000 novih telefonskih priključkov, hkrati pa bo pošta povečala kar za 100% zmogljivosti medkrajevnih zvez. Celotna naložba bo stala 96 milijonov dinarjev, od tega sam prizidek 20 milijonov. Ljubljanski dnevnik.

Slavko Vidic, inovator leta, iz kranjske Kibernetike, vodi skupino za elektronske števec v tehničnem razvoju števec. Pravkar si prizadevajo okrog elektronskega števca za splošno rabo, ki bo meril porabo električne energije v gospodinjstvih in pri drugih porabnikih. Problem je v tem, da morajo števec doseči zanesljivost in delati vsaj 10 let brezhibno. Elektronske ure za tarifne preklope pa so že skoraj povsem razvite in bodo po vsej verjetnosti že prihodnje leto naprodaj. Načrtujejo pa tudi elektronsko napravo za centralno odčitavanje stanja na števcih. Elektro Kranj bo npr. imelo računalnik, v njem pa podatke o vsakem mestu odjema. Nič več ne bodo inkasanti tekali od hiše do hiše in si zapisovali stanje. Vse bodo v centrali prečitali z zaslona računalnika — Glas, Kranj.

Rubrika zagrebškega Privrednega vjesnika »Rekli su«: Boris Lasič, predsednik poslovnega odbora Iskre: »Sodim, da izhaja ekonomski položaj proizvajalcev v prvi vrsti iz proizvodnega programa, a z dobrim proizvodnim programom bi bili ekonomsko manj ranljivi. Mnoge ekonomske probleme smo na nek način anticipirali: interna banka obstaja pri nas šele od nedavnega. Toda, ko je v družbi in tudi pri nas nastal problem nelikvidnosti, smo takoj usmerili dinarsko preli-vanje skozi Iskrino banko. Interne banke nismo ustanovili za to, da bi jo imeli na papirju. Tako smo prihranili kreditov za 70 milijard dinarjev. Že 1971. ali 1972. leta smo utemeljili interno Iskrino izvozno stimulacijo. Takrat nas je devizni inšpektor dvakrat prijavil, da kršimo devizne predpise, in devizni inšpekciji sem moral odgovarjati, zakaj postopamo tako. Potem je ta naš postopek postal model za celotno državo.«

Ljubljanski dopisnik sarajevskega Oslobođenja Zoran Odić je že drugič pisal o delovni organizaciji Iskra-Delta tako, da sleherni bralec pojmuje Delto kot povsem samostojno organizacijo brez sleherne povezave z Iskro ob imenu Delta (brez Iskre). V članku »Računalnik brez tujih spon« je zapisal v podnaslovu: »Za razliko od Iskre in Gorenja, ki sta izdelovali računalnike po tujih licencah, razvija Delta popolnoma sama svojo proizvodnjo, nastopa na svetovnem tržišču, razvija lastno servisno mrežo in kot je morda najvažnejše, širi poslovno skupnost z jugoslovanskimi partnerji.

Iskra in Gorenje sta svojo proizvodnjo računalnikov razvijali s pomočjo licenc. Iskra na temelju CDC Cyber in ITT, Gorenje s Bo Delta izdeluje računalnike na temelju OEM, oziroma se ni vezala na nobenega tujega partnerja, razvila je lastni sistem programiranja in proizvodnje, a 30% delov, ki jih ni mogla izdelati sama ali v sodelovanju z Unisom in Energoinvestom, s katerima je podpisala samoupravni sporazum o skupnem sodelovanju na tem področju, je nakupovala na svetovnem tržišču.«

Zbral in uredil Marjan Kralj

Križanka za razvedrilo

VODORAVNO: 1. nekdanji fevdalec s podložniki, 8. splav, 12. preprosto poljsko stranišče, 13. debeločrtni, rastlinojedi kopitar z enim ali dvema rogovoma na gobcu, 16. nekdanji turški oblastnik, 17. francoski kaba-retni ples, 19. trup, 20. Vilko Avsenik, 21. italijanski filmski komik, 22. otok v Jadranu, 23. mesto v Bački, na desnem bregu Tise, 25. vitamin B, 27. kemijski znak za natrij, 28. eden od oceanov, 30. nadležna žuželka, ki sesa kri, 33. ljubkovalna oblika imena Ladi-slava, 34. posoda za rože, 35. staro mesto v Južni Italiji po katerem se imenuje grška fi-lozofska šola (eleati), 36. rimski vojskovo-dja in državnik, ki je premagal Atilo, 37. go-rovje v notranjosti Azije z najvišjim vrhom Beluha (4506 m), 39. podstrešna sobica, 42. kemijski znak za renij, 43. v grški mitologiji najgloblje brezno spodnjega sveta (iz istih črk kot tratar), 44. ime ameriškega satirika Buchwalda, 46. briga, 49. ime pesnice Muser, 50. Drago Eržen, 51. hlapljiva teko-čina za narkozo, 52. ime sovjetskega politika Brežnjeva, 55. katran, 56. kdor kaj nosi, 58. tkalski izdelek, 60. poškodba, 61. strupen alkaloid v volčji češnji.

NAVPIČNO: 1. del telesa, 2. kožna raz-poka, 3. oče, 4. Štefan Rebolj, 5. cigaretni ogorek, 6. žensko ime, 7. skladba za zbor in orkester, 8. Freud Sigmund, 9. igra na srečo, 10. ptica ujeta, 11. površina ob morju, kjer se pridobiva sol, 13. natakitev, 14. reka v Sibiriji (iz istih črk kot nono), 15. poznavalec in nabiralec gob, 18. nekdanji trgovski pomočnik, 24. kdor se bavi z atletiko, 25. ime glasbenika Hrušovarja, 26. inkovski vladar, 29. šaljev vzdevek za Vojvodince, 30. vnetje sluznice, 31. vpliva na odločitev, 32. ime igralke Potokarjeve, 34. telovadni ele-ment, 36. zveza držav, 37. ime zagrebškega peva Dedića, 38. sodelavec založbe, ki pre-gleduje rokopise, 39. mesec v letu, 40. reka, ki teče skozi Firence, 41. hribovje v zahodni Evropi, 43. mladič govedi, 45. črno primor-sko vino, 47. rastlina erika, 48. zimzelen iglast grm z drob-nimi jagodami, 53. poudarek, naglas, 54. da-rilo, 55. sposobnost zaznavanja dotika, 57. Lajovic Anton, 59. kemijski znak za nobelji.

